

Nahaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto
 11. uri predpoldne ter stane po pošti prejemanja
 v Gorici na dom pošiljana:
 vse leto 13 K 20 v, ali gl. 6-60
 pol leta 6 » 60 » » 3-30
 četrt leta 3 » 40 » » 1-70
 Posamične številke stanejo 10 vin.
 »SOČA« ima naslednje izredne priloge: Ob no-
 vemu letu »Kazipot po Goriškem in Gradiščanskem« in
 »Kazipot po ljubljani in kranjskih mestih«, dalje dva-
 krat v letu »Vozni red železnic, parnikov in poštah«
 »Slovenski Tehnik« ter mesečno prilogo »Slovenski Tehnik«.
 Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici
 št. 7 I. nadstr. v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček-
 ta naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.
 Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če
 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
 vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.
 Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
 sliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr.
 Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12.
 dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in
 praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravništvo se na-
 haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
 Dopsi naj se pošiljajo le uredništvu.
 Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
 spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
 upravništvu.
 »PRIMOREC« izhaja neodvisno od »Soče« vsak
 petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.
 »Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
 naših knjigarnah in tobakarnah: Schwarz v Šolski
 ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalnišči Jos
 Verdi, Peter Krobelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
 kopalniški ulici, I. Matijassi v ulici Formica, I. Hovaški
 v Koronski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčić
 na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — Telefon št. 83. — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Vabilo na naročbo.

Kmalu zatone leto 1906. Nastopi
 novo leto 1907., ki bo posebne važnosti.
 Prihodnje leto se izvrše volitve v
 državni in deželni zbor. Torej vseskozi
 izredno politično leto.
 Stojimo že sedaj sredi hudih po-
 litičnih bojov. Naši sovražniki in na-
 sprotniki napejajo vse svoje sile, da
 bi zatrl napredni živelj v deželi ter
 zagospodarili goriškim Slovincem s svojo
 strahovladno. Poslužujejo se vseh sred-
 stev; kar jim pride na misel, vse je
 dobro v njihove namene, ki posvečujejo
 sredstva.
 Da se more razkrinkavati ljudi, ki
 se slepijo in lažejo, da se more pove-
 dati ljudstvu resnica, za to je potreba
 neodvisnega, svobodnega časopi-
 sja. Taka dva časopisa sta na Go-
 riškem le »Soča« in »Primorec«.
 Le taka dva svobodna lista moreta pi-
 sati resnico, za katero se vedno borita,
 ter poročati vsestransko o najrazličnej-
 ših pojavih brez vsake zvijače, le tako
 časopisje more voditi ljudstvo do res-
 ničnega napredka.
 Zato pa je potreba, da se število
 naših naročnikov še poveča, zlasti v
 nastopnem letu, kateri naj pomeni z a-
 četek nove, lepše dobe za goriške
 Slovence. Nijedne zavedne slovenske
 hiše naj ne bo v deželi, ki bi ne imela
 »Soče«; kdor ne zmore naročnine za
 »Sočo«, naj si naroči »Primorca«.
 Apelujemo tudi na izvengoriške
 napredne može, da nas podpirajo z na-
 ročnino.
 Vabilo na naročbo, prepričani, da
 nam ostanejo zvesti tudi v novem letu
 vsi dosedanjji naročniki, še druge, ki
 lahko naročijo »Sočo«, zlasti še, ker
 se najbrže odločimo za to, da bo iz-
 hajala »Soča« v letu 1907. po
 trikrat na teden.
 Skupno na delo!

Reorganizacija „narodno-napredne stranke“ na Goriškem.

II.
 Narodno-napredna stranka na
 Goriškem se pripravlja na reorganiza-
 cijo. Ne pripravlja se na njo morda
 samo radi tega, ker se bližajo volitve
 v državni in deželni zbor, ampak ker
 je nujno potrebna gledé na naš poli-
 tični položaj in na velike spremembe,
 ki so se izvršile in ki se potom volilne
 reforme šele izvrše. Tudi ako bi stala
 stranka tu kar najbolje organizovana
 in bi imela najlepši program, bi se mo-
 rala glede na bližajočo se nove čase
 spopolniti. Program pa v marsičem ne
 tiče več v sedanjo dobo. Treba torej
 drugega, ki bo odgovarjal sedanjim
 razmeram ter ki začrta pot stranki za
 bodočnost.
 Pri nas je še vse polno narod-
 nega, zlasti gospodarskega dela. In
 tega slednjega se moramo poprijeti s
 podvojeno močjo. Gospodarsko dobro
 stoječ mož je lahko vrl narodnjak, ki
 kaj velja in odločuje!
 Sedaj imamo ugodnejše železniške
 zveze, ki se morajo pa še bolj razplesti
 po deželi, tako v hribih kakor v Brdih,
 pred seboj imamo Trst, zunanji
 deželami smo zvezani po hitrejšem pro-
 metu. To je važen moment pri razmo-
 trivanju sedanjosti, da se za bodočo
 okoristimo z novimi zvezami tako, ka-
 kor se lahko gledé na lego naše de-
 žele. Na to stran je dela za polne roke,
 in stranka se mora baviti najintenziv-
 nejše z gospodarskim položajem v de-
 želi ter iskati pota in združitve, po ka-
 terih se opomore kmetijstvu do polnega
 razvitka, da se mu splačata trud in
 delo ter bo zaslužek varoval kmotsko
 hišo pred propadom.

Polno dela imamo gledé obrti in
 trgovine, zlasti v središču, pri čemur
 tudi prihajajo v velikanski meri v po-
 štev nove prometne zveze. V obrti in
 trgovini imamo že zastopnike, ki so do-
 segli širo uvaževanje, ali prav tu treba
 še obsežnega širokega dela, pri čemur
 moramo poleg obče veljave, katero da-
 jeta trgovina in obrt, računati tudi z
 dejstvom, da ima trgovska in obrtna
 zbornica odločilno politično moč nad
 nami, katero pa treba streti še prej
 nego jej more narediti konec splošna
 in jenaka volilna pravica za deželni
 zbor.
 Gledé jezikovne ravnopravnosti,
 gledé šol, ljudskih, kmetijskih, trgovsko-
 obrtnih, srednjih; o to je še dela na tem
 polju. Naše zahteve so znane, ali kako
 so upoštevane! Upoštevane pa niso le
 radi tega, ker je nam vlada nasprotna
 in imamo v drugorodnih nevarno so-
 vražnike, ampak tudi zatregadel, ker se
 Slovenci sami premalo zavzemamo za
 tako reči, ker ne izrabljamo vseh pri-
 lik, da bi dosegli, kar nam pritiče.
 Političnega dela v širokem pomenu
 ob sodelovanju kar mogoče velikega
 števila mož, tega nam je doslej nedo-
 stajalo. Ali to se spremeni korenito.
 Reorganizacija mora nam dati zadostno
 število mož, ki bodo vedno na straži,
 vedno na delu.
 Na vrata trka mogočno delavsko
 vprašanje. Delavstvo si je samo izbo-
 jevalo ugled in moč, in koraka ponosno
 naprej. Napredna stranka je vedno po-
 zdravljala delavsko gibanje ter želela
 uspeha prizadevanjem v pravem raz-
 merju z manjšo in večjo obrtjo; tako
 hoče ravnati tudi v bodočo.
 Naše učiteljstvo je eden najvaž-
 nejših faktorjev v našem naprednem,
 prosvetnem delovanju. Učitelj, ki je na
 svojem mestu na deželi, posega globoko
 v ljudsko življenje; čim bolj se uvažuje
 takega, toliko več koristi ima ljudstvo
 od njega, in jo mora imeti on od
 ljudstva.

Med uradničtvom je vse preveč
 tujcev. Treba pomagati našim ljudem
 tudi do boljših uradniških služeb, ne
 le do manjših, na katerih tako radi
 puščajo Slovence. Močna stranka lahko
 veliko stori v tem pogledu.
 Treba skrbeti za splošno izobrazbo
 ljudstva s časniki, predavanji, z društvi,
 treba mu odpirati oči, da si zna poma-
 gati, da se obvaruje škod. Izobražen
 narod je pristopen pridobitvam moder-
 nih časov ter se ne oklepa starega ko-
 pita s tisto trdovratnostjo, katero
 srečamo dosledno pri neomikancih.
 Izobražen narod more korakati naprej
 z duhom časa, umeti nove pojave na
 tem in onem polju, izobražen narod pa
 se tudi ne da izkoriščati ne od nežeg-
 nanih in ne od žgnanih gospodov.
 Tla za široko politično, gospodar-
 sko in prosvetno delo v naši deželi so
 ugodna, ljudstvo sprejemljivo — zato
 le krepko na delo! Narodno-napredna
 stranka mora združiti v sebi vse resne,
 agilne, dobre, po splošnem napredku
 hrepenéce in boljših časov si želeče go-
 riške Slovence, na svoj prapor pa si
 mora zapisati: Delo, delo in zopet
 delo!

O klerikalizmu.

(Besede don R. Murrija.)
 Poznan je oni agilni laški duhovnik don
 Romolc Murri, ki vodi napredno laško stranko,
 katero nazivajo klerikalci. Zanimivo je torej sli-
 šati, kako misli ta duhovnik o klerikalizmu.
 Besedi katolik in klerikal ne vzbujata
 več v vsakem istih pojmov. Katolik je v obče
 kristijan, pristaš rimske cerkve in papeške
 hierarhije. Beseda klerikal označuje sicer eti-
 mološko pristaša ali člana duhovstva, ali iz-
 zivlje pojme z nekako politično primesjo. Go-
 vori se o klerikalnih šolah, o zadrugah, ako-
 prav jih sestavljajo žene ali kmetje. Ne ime-
 nujemo klerikalcev ne otrok, ne žena, ne ne-
 ukih seljakov, ampak pod to besedo umejemo

IZDAJICA.

Evgen Čirikov.
 Zvonec, kateri je oznanjeval konec
 pouka, se je oglasil. Jčenci prvega razreda
 so dobili nekaj enojk — v ruskih šolah je
 to najslabši red — za latinske besede, mo-
 lili za »stariše in učitelje, kateri jih dovajajo k
 spoznanju vede«, in se hrupno vsuli iz
 razreda. Vsi so bili veseli, tudi oni, kateri
 so bili kaznovani.
 Samo Ivan Zaplotin je bil žalosten.
 Ivan Zaplotin je korakal za svojimi sošolci
 sam in gledal srepo v tla. Nobeden se ni
 zmenil zanj, nobeden ni hotel iti z njim,
 nobeden ni imenoval njegovega imena.
 Ko je stopil Ivan Zaplotin čez zadnjo
 stopnico, ga je dotekel Nikolaj Smetonin
 in mu zabrusil v obraz: »Prepsti se bi
 moralo izdajice!
 Ivan Zaplotin se je delal, kakor da ni
 slišal, ni se ozrl in ni ničesar odgovoril na
 to. Toda rdečica, katera je hipno zalila
 njegova lica, je izdala njegovo prikritost.
 Da, on je slišal, slišal prav dobro — toda
 kaj naj bi odgovoril? Nič, čisto nič. Res-
 nica je — on je nekaj izdal.
 In sicer se je to tako-le zgodilo:
 Včeraj, med velikim odmorom so se učenci
 spleli pri tabli. Petrov in Grigorijev sta se

borila med sabo, Petrov je podstavil nogo,
 Grigorijev je padel na tla. Nekdo je zavpil
 na vso moč: »Hura!«, drugi so mu po-
 magali s svojimi glasovi. In Sokolov se je
 tako razburil, da se ni mogel več prema-
 govati, vzal je mokro cunjjo, s katero se
 briše tablo, in jo vrigel proti oknu. Steklo
 je zažvenketalo in koščeki so padli na okno
 in na tla, in gimnazijci so se koj iztreznili,
 hiteli na svoja mesta in vtaknili svoje no-
 sove v knjuge.... toda bilo je že prepozno.
 Razrednik, »Kozobrk« imenovan, kateri
 je prihitel, je koj opazil kolovodje. Petrov
 in Grigorijev nista imela več časa, da bi
 zasedla svoje prostore in sta bila še vsa
 spehana. Proti njima se je najprej obrnil
 razrednik. Tudi na Nikolaja Smetonina in
 na popolnoma nedolžnega Ivana Zaplotina
 se je profesor razjezil. Ta je bil le gledalec,
 celo zelo pasiven gledalec, ker se je mokra
 cunjja dotaknila njegove glave, predno je
 razbila okno. »Kozobrk« je pa zapisal tudi
 Ivana Zaplotina v razrednico, ker je ostal
 z odprtimi ustmi na svojem prostoru, ko
 je zapazil nakrat svojega profesorja. Rav-
 natelj je prišel in poklical krivce k sebi;
 zahteval je mirno, toda odločno ime onega,
 kateri je razbil steklo. Vsi so prenašali
 stoično njegov prodirajoči pogled in zatrije-
 vali svojo nedolžnost. »Za Boga, Aleksander
 Andrejevič, jaz nisem bil!« — »Ti nisi bil?«
 Vprašam te zadnjič... — »Ne!« — »In
 tudi ne veš, kdo je bil?« — »Ne vem.«
 »In zakaj gledaš v stran? Glej naravnost
 sem!« — »Saj gledam — jaz ne vem nič-
 česar, jaz nisem ničesar videl, ravno obrnil
 sem se tačas.« — »Pojdi!« In ti, Petrov,
 ali si se tudi ti obrnil? — »Tudi jaz!«

Dognalo se je, da so bili vsi obrnjeni
 in da radi tega niso mogli povedati imena
 krivca, kateri je mirno sedel, kot da bi se
 nič ne pripetilo. Samo Ivan Zaplotin ni
 mogel prestat in začel je vzdihovati. »Ali
 si bil tudi ti s hrbtom obrnjen proti oknu?«
 ga je osorno vprašal profesor.
 »Ne, jaz ne,« je odgovoril jecljaje Ivan
 Zaplotin.
 »Torej, ti nisi bil obrnjen?«
 »Ne... jaz... jaz... sem stal... jaz nisem
 ničesar storil.«
 »Ti nisi bil obrnjen, in vendar ne
 veš... Čakaj, bratec, ostani danes po pouku
 do štirih tu.«
 »Toda zakaj! Jaz sem nedolžen!« je
 vpil Ivan Zaplotin.
 Ravnatelj je bil prepričan, da je bil
 edini Zaplotin kriv, in rekel je osorno: »Do
 štirih, golobček! In vi,« obrnil se je k dru-
 gim, »lahko greste domov.« Toda oproščeni
 učenci niso hoteli o tem nič vedeti.
 »Ali vsi ali nobeden, Aleksander An-
 drejevič!« je opomnil sramežljivo eden iz-
 med učencev in drug je pripomnil: »Ali
 vsi brez kosila, ali pa odpustite vsem!«
 Ivan Zaplotin je popolnoma obupal; jokal
 se je in rekel: »Jaz nisem bil... jaz... brez...
 brez kosila...«
 Ravnatelj je poskušal še zadnje sred-
 stvo: izjavil je, da dobi cel razred slab red
 v obnašanju, ako ne povedo imena onega,
 kateri je ubil steklo. Ivan Zaplotin ni raz-
 mel te grožnje; menil je, da se tiče ista
 samo njegove osebe. In priznal je vse in
 izdal svojega prijatelja Sokolova. »Ne jaz...
 So-kolov je vrge...«

Sokolov je ostal miren. Ko je slišal
 svoje ime, je stopil k ravnatelju in priznal:
 »Jaz sem vrigel, Aleksander Andrejevič!«
 Ravnatelj je zaprl krivca do pete ure in mu
 ukazal prinesiti drug dan rubej v šolo za
 razbito steklo. Ivana Zaplotina je pa pobožal
 in se slednjič oddajil.
 »Obrekovalec!« — »Izdajalec!« —
 »Blebetalo!« Take priimke je moral shra-
 njevati ubogi Zaplotin, ko se je odstrani-
 l ravnatelj — in razred je ukrenil: prvič, naj
 nihče ne občuje s Zaplotinom; drugič, naj
 mu nihče ne da nič prepisati; tretjič, naj
 mu nihče nobene stvari ne zašepče; četrtič,
 naj nihče ne govori z njim in petič, da se
 ga pretepe pri prvi priložnosti.
 * * *
 Ivan Zaplotin je sedel v sobi svoje
 matere in se igral s prsti po divanu. Mama
 njegova se je napravljala v klub. Stala je
 pred velikim zrcalom, obračala glavo na
 desno in levo in se ogledovala od vseh
 strani.
 Zraven matere je stala hišna Gruša
 in pomagala svoji gospodinjji.
 »Vse nas je poklical k sebi in ukazal,
 naj priznamo. Kaj naj priznam? Jaz nisem
 ubil stekla,« je mrmrljal Ivan in nadaljeval
 svojo igro po turškem divanu.
 »To bi lahko tudi povedal! Gr-ša!
 Tukaj! Oh, moj Bog! Ne tukaj, globekeje!
 Ah, neumna gos,« je govorila mama z Iva-
 nom in s hišno istočasno.
 »Saj sem tudi rekel: Sokolov je ubil
 in jaz sem nedolžen.«

cilje političke narave, kateri so na umu osnovalcem onih šol. Nikdo ne zove klerikalno onega, kar je v strogi zvezi z bogoslovjem in katoliškim veroizpovedanjem. So katoliška društvo, duhovniki in verska dela, katerih ne imenujemo klerikalna. To dokazuje, da pripadanje rimskemu pontifikatu, kakor so nekateri rekli, ne razlikuje klerikalcev od katolikov, ker je rimski pontifikat obeležje katoličanstva, brez katerega se pada v protestantizem. Mogel bi kdo misliti, da klerikal znači katolika, čegar javno delovanje je v skladu s katoliškimi načeli. Tako tolmačenje mu dajejo klerikalci. Med klerikalci in antiklerikalci je mnogo nevtralnih, ki ne sodelujejo v klerikalnih strankarskih borbah, marveč, kljub temu da se odkrito priznavajo za katolike, delujejo proti političkim klerikalnim namenom. Zadostuje, če se upošteva katolike Gioberti, Rosmini in Manzoni, ki so pomagali in odobrili jedinstvo Italije.

Dandanašnji z dohodom papeža Pija X. ob premembah političkih razmer se je spremenil tudi pomen besede klerikal, ker mnogi, čeprav ne mislijo na novo papeško državo, nadaljujejo po drugi poti doverljajši klerikalizem. Izvajanje je drugače, načelo je isto. Katoliki so razdeljeni na dvoje. Eni hočejo poseben položaj za cerkev, kakoršen je bil v preteklosti, ter neko zvezo med cerkvijo in državo. Drugi, aplikujoči na oblike političkih in družabnih odnošajev, znanih iz preteklosti, pojem zgodovinske relativnosti, se trudijo dobiti nove formule teh odnošajev za vrnitev verske zavednosti sami sebi in poklicu katoličanstva, ter da se preskusijo nove razmere, ustvarjene od demokratske družbe, znanstvenega razvoja in delnega upadanja katoličanstva v latinskih deželah. Za jedne in druge pomeni beseda klerikal jedno in isto. Eni mislijo, da vprašanje obstoji v izvzemnem stanju katoličanstva v prosvetni družbi, branjenega in zagovarjanega od vseh dobrih katolikov; drugi mislijo, da se to protivi sodobni družbi in samemu katoličanstvu, ker da ne obstajajo več nekdanji odnošaji, ki so vzročali nekoč posebni cerkveni položaj, zato pa se mora katoličanstvo prilagoditi sodobnim razmeram, demokratskemu režimu in jasnejšemu oddeljevanju cerkve od države. Namesto da od zunaj navlačujejo na državo, zagovarjajo to, da naj cerkev demokraciji vlije živ duh krščanstva ter pomaga razvoju istega. Mladi predbacivajo klerikalcem, da mešajo političke in verske reči. Previdnejši uvidevajo, da je v interesu prave politike odstranjevanje verskega vprašanja ter da je isto rešiti — kakor je Faurès govoril v francoskem parlamentu, v svobodnem duhu, ker preganjaje ni rešitev.

Oni, katerih interesi so v nevarnosti, katerim je na korist spoj cerkve in države, ga branijo na mnogo načinov. Nihče ne bo imenoval za klerikalca škofa Bonomellija, do čim imenujejo tako ministra predsednika Giolittija in Fortisa radi očitne političke svrhe klerikalno umerjene zveze, katero sta ona zasnovala.

Rekli smo, da se delijo katoliki na dva dela, potem je jasno, zakaj so si tako na-

sprotni in zakaj je odlični francoski katolik Pavel Sabatier tako napadel francoske klerikalce. Ta kriza se ne reši hitro, niti v notranjih mejah katoličanstva. Klerikalizem se nam prikazuje dandanašnji kot pogrešek, lasten mnogim strankam, nasledovan od stare družbe, da meša vero in politiko, da se okoristi z državo v cerkvene ali protiverske svrhe ter s cerkvijo v političke svrhe. Vse jasnejšo oddelitev države od cerkve žele mnogi katoliki in nekatoliki.

Misli slovenskega kmeta.

V „Narodnem listu“ čitamo:

Naš finančni minister je pred kratkim v drž. zboru utemeljeval državni proračun za l. 1907., katerega točka „kmetijstvo“ nas kmete najbolj zanima. Povedal je, da se proračun poljedelskega ministerstva za leto 1907. zviša za K 6,181.225. Iz poročila nas Slovence najbolj zanima, da so se svote za živinorejo in mlekarstvo, za vinorejo, za kmetijski pouk (kmetijske šole) in za zadružništvo od lanskega leta izdatno zvišale.

Vlada bo imela torej v prihodnjem letu višje svote na razpologo in naloga naša je, tirjati od vlade, da tudi nam Slovincem trohico te svote prizna.

Ne bodimo strahopetni, ustanavljajmo zadruge, kjer so tla za to ugodna. Skrb za druge naj bo, da si omisli kraju potrebne gospodarske pripomočke, da zboljša in skrbi za umno živinorejo itd. Seve ne more zadruga iz lastnih moči vsega tega doseči, pa začeti, delati je treba in ako dežela in država vidita, da vodstvo zadruge ima dobro voljo za gospodarski napredek, pa ji manjka pripomočkov, dala bo podporo, treba je le pridno trkati. Vlada je dokazala s podporami, da ji je mar razvoja zadružništva, a pri nas Slovincih je zadružništvo primeroma slabo razvito. Mi prispevamo k državnim potrebam kakor Nemci in naši groši gredo v podporo nemškim zadrugam.

Srdit boj bijejo večja mesta zaradi visokih cen mesa. Trgovska in obrtna zbornica na Dunaju je sklenila, da upliva na vlado, naj odpre uvoz živine iz Rusije in Rumunske, torej iz dežel, kjer so kužne bolezni nekaj navadnega. Če kupi kmet kakosibodi živinca na Ogrskem ali Hrvaškem, že mora naznaniti, da isto živinozdravnik pregleda in kmet ga plačaj. —

Če ti slučajno kako živinca pogine, moraš tudi — da se ogueš občutljivi globi — naznaniti, in živinozdravnik pridejo in ako se jim, če tudi ni res — kaj sumnjivega domneva, ti pokopljejo živino, ali pa kontumacijarajo dvor, da ne moreš v dolednem času nič prodati. Kdo ima škodo drugi ko ti? Tem gospodom pri zbornici pa je deveta briga, če se okuži po uvozu vsa živina v državi.

Pa oglejmo si to natančneje! Ali res živinorejec tako drago prodaje svojo živino? Ali je res cena živine v razmerju s ceno

mesa tako poskočila? Kaj še! Živina se je sicer podražila, toda neznatno v toliko, da se kmetu reja živine, ker je krma v ceni zdatno poskočila, primerno dobro plača. Da pa je meso drago, je lahko umljivo, ker od k... kupi živino prekupec, ta jo proda večjemu kupcu, ta trgovcu z živino v večje mesto in šele na sejmu v mestu mesarju. Vsi ti medkupci pa hočejo iz take kupčije živeti, obogateti, ti tedaj imajo dobiček, kmet pa, ki je živino redil, dobi za skrb in delo — nič.

Mesar proda kože navadno židu, ta jih proda tvrdki, ista jih podela v usnje in jih trži usnarjem v prodajo. Žid in tvrdka sta tukaj odveč — mesar prodaj kože usnarju, kateri jih podela in usnje proda. Imela bodeta oba pošten zaslužek in mi ceneje usnje, ker dobiček, kateri bi imela žid in tvrdka, odpadeta. Take in enake zadeve odstraniti je naloga trgovskih in obrtnih zbornic, ne pa zadeve, katere v njih delokrog ne spadajo.

Živinoreja je torej še edina, katerega kmetu pod sedaj še obstoječimi cenami rejo dobro plača. Kaj pa ostale panoge?

Cene pridelkov so tako slabe, da bode kmet v kratki dobi le toliko vsejal, kolikor za prevzitek svoje družine potrebuje.

Vinograde mu je uničila uš in z visokimi stroški je prenovil svoje vinograde. Zdaj že pridelava precej vina, pa primerno prodati ga ne more, ker večje trgovine kupujejo vino ceno na Ogrskem — navmes tuji ponarejeno židovsko vino — in mi ga moramo za drag denar — kot domače vino — piti.

Delavne moči so dražje — pa pomanjkuje še jih, ker vse sili v mesta, kjer je delo manj naporno in zaslužek večji. Cene za potrebnosti v gospodarstvu so poskočile, davki z dokladami se večajo. Kako naj torej izhaja kmet? In vendar si je upal finančni minister pri predložitvi proračuna za leto 1907. v državnem zboru trditi, da je „avstrijsko kmetijstvo v najboljših razmerah“.

DOPISI.

Iz srca Brd. — (Zapuščena Brda. — Briska železnica.) — Z velikim veseljem in zanimanjem je pričakovalo naše ljudstvo otvoritev nove državne železnice. Mislijo je namreč, da bode imelo od nje keke koristi in dobičke. Toda varalo se je. Ves up do zboljšanja revnega svojega položaja je splaval po vodi.

Vsi deli naše dežele so tako srečni, da — presrečni, da imajo svojo železnico. Na Gorjane, Vipavce in Kraševce sta se dežela in država docela ozirali. Večino njihovih zahtev sta izpolnili. Le naša Brda — uboga Brda — so zapuščena, ločena od drugih delov dežele; nikdo se ne zmeni za nje, nikdo se ne briga za naše interese.

Kolika dobrota in sreča bi bila za Brice, ako bi drdrala nova železnica, namesto za temnim in pustim hrbtom hriba sv. Valentina, skozi solčne, prijazne in vabljive vinograde Sv. Mavra, ter mimo Kojskega proti Plavem ali Kanalu; vsaj s

to-le malenkostjo bi lahko imeli v središču Brd — postajo. Pri izdelovanju nove proge smo mislili, da se bodo Brda upoštevala ali zama! Nihče se ni zmenil — in ničesar nismo dobili.....

Koliko več prometa bi bilo, in koliko več denarja bi steklo v državne blagajne! Imajo ga preveč, zato ne marajo zanj. Brda, ki prekosijo s svojimi pridelki celo ostalo Goriško, nimajo nobene zveze z drugimi kraji. Vse te pridelke mora ubogo ljudstvo znositi oziroma prevažati na najbližjo postajo v Gorico, do katere je treba prehoditi 20—30 km. Ali se nobenemu ne smili trud in znoj našega ljudstva?

Ako bi pa bila v središču Brd postaja, kako lahko bi bilo vse to delo!

Širšemu svetu je znano, da zori pri nas prvo sadje, ter da venča v pozni jeseni letino v obilici izborna vinska kapljica, odlikovana na raznih razstavah v Gorici in na Dunaju. Vsi ti pridelki ne ostanejo doma, ampak se razpošiljajo križem sveta. Kako težavno je razpošiljanje in prevažanje po naših slabih in strmih poteh! Komu pa naj pripisujemo krivdo, da so naša Brda tako zapuščena?!

Naše, do sedaj speče ljudstvo, se pričinja zbudati ter se zanimati za napredek in blagostanje. Uvideva važnost železnice ter njene koristi; rodila se je tudi v njem želja po železnici. Od vseh strani se sliši govor: ako imajo Vipavci, Gorjani in Kraševci železnico, moramo jo imeti tudi mi! To je naša zahteva, tudi mi smo davko plačevalci kakor oni, tudi mi potrebujemo železnico; tudi na nas se morajo ozirati zastopniki ljudstva ter upoštevati naše težnje in zahteve. Železnico — hočemo!

To bodi naše Božično darilo in predmet razmotrivanja v dolgih zimskih večerih! Po celih Brdih naj odmeva zahteva: „Železnico hočemo! — železnico hočemo!“

Uverjeni smo, da naši državi in deželi ne bode ugajal ta klic — to probujenje; najdejo na tisoče izgovorov in mogoče tudi da — denarja nimajo. Povemo že naprej, ako lahko razpolagate s sredstvi za razne nepotrebne in človekoljublu nasprotne stvari, lahko žrtvujete tudi malenkostno vsotico, da dobimo železniško progo med Gorico in Krminom. Ta nova proga naj bi se vila mimo Kojskega, Vrhovlja, Višnjevika, Nebla v Krmin. Ta zveza bi ne bila težavna, ker so — in skoz dolinice. To je naša zahteva — pri njej ostanemo — dokler se nam ne ugodi.

Kakor so prispevale Vipavske občine za gradbo lokalne železnice, tako bi tudi drage volje prizadeta briska županstva žrtvovala primerne vsote. Lahko so zagotovljena da ne bode ta prispevek zavržen, pač pa se sto in stokrat poveča.

Pozivljamo naša županstva, naj bi se v tem pogledu malo zganila ter se zanimala za poštene zahteve ljudstva, katero jim bode več kot hvaležno.

(Dalje v prilogi.)

»Nič ti ne morejo napraviti, ah, kako je to grozno!« ga je prekinila mama in se obrnila proti Gruši.

»Jaz sem rekel, in sedaj me zasmehujejo, pravijo mi izdajca, obrekovalca.«

»Ah, Vanja, ti si zelo siten — in vedno, ko nimam časa. Saj vidiš, koliko dela imam! Popravi še tukaj, Gruša!«

Ivan je umolknil. Še nekaj časa je brskal s prsti po divjanu, vstal in šel mirno in tiho iz sobe. Šel je k očetju. Rahlo je odprl vrata v očetovo sobo in pogledal vanjo.

Tudi papa se je pripravil za klub. Njegov obraz je bil vesel, zadovoljen je bil gotovo sam s seboj in si skrbno vihal svoje brke.

Ivan je vstopil.

»No, Ivan Petrovič, kaj mi imate lepega povedati?« se je šalil papa.

»Ali si že končal?« je vprašal žalostno Ivan.

»Že, dragi prijatelj.«

»Mama bo tudi kmalu gotova,« je tiho omenil Ivan.

Molčala sta. Ivan je sedel na velik naslonjač pred pisalno mizo.

»Okno so danes pri nas razbili,« je rekel in vzdihnil.

»Ali ste ga Vi ubili, Ivan Petrovič?« se je zopet šalil papa.

»Ne, papa! Sokolov ga je ubil in mene je hotel ravnatelj zapreti brez kosila, dasi sem bil nedolžen.« Solze so zabliskale Ivanu Petroviču v oči. Tako hudo mu je del spomin na to nepravico.

»E-he-he, Ivan Petrovič!... Zakaj se pa jočete? Stvar se je gotovo pojasnila?... Si-li rekel, da nisi ti ubil stekla?«

»Da, papa. Toda zasmehujejo me z izdajico, z obrekovalcem.«

»Kateri pa? Kaj? Kdo, moj dragi?«

»Vsi... povedal sem resnico in oni nočejo več z mano... govoriti...«

»No, potem tudi tebi ni treba več z njimi govoriti. Saj nimaš povoda, da bi se jokal? Saj si govoril resnico? Resnica, moj prijatelj, pred vsem resnica! Ne laži nikdar, to ti bodi javno pravilo. Ti si moj dobri sinko. Nehaj! Dovolj!«

In papa je božal svojega resnicoljubnega Ivana Petroviča.

Ivan Petrovič je pa začel še bolj jokati. V tem trenutku se oglašil zvonec v pred-sobi. Papa se je prestrašil, in pustil dečka. Ivan si je hitro obrisal solze z rokavom. Oče je hitel k durim in poklical! »Gruša! Gruša! Reci, da me ni doma! Smo v klubu! Ali slišiš?«

Gruša se je takoj umila in izročila očetju posetnico. Papa jo je prebral in jo jezno vrgel na mizo. Naprošen je bil, naj pride takoj k nekemu bolniku. Ivanov papa je bil namreč zdravnik. »Niti minute počitka! Ne razumejo, da sem tudi jaz človek in da rabim počitka,« je godrnjal papa. Ivan je vzel posetnico v roke in začel brati... »In če umre bolnik, papa?«

»Ne vtikaj povsod svojega nosu, kjer se te ne potrebuje,« ga je prekinil papa. Mama je prišla v tem trenutku v sobo, majestetična, s svetlečim se obrazom, z nagim vratom in nagimi rokami. Po njeni obleki so se bliskali biseri in zlato. Njena navzočnost je razširjala šmarnični vonj, in papa se je nehal jeziti.

»No, upam, da je vse v redu. Peljiva se!« Papa je poljubil mamo. Ivan Petrovič je pa začel premišljevati. Zakaj laže papa, da ga ni doma? Saj se ne sme lagati!

V jedilnici sta sedela pri okrogli, z voščeni platnom pokriti mizi Ivan s svojo latinsko slovnico in guvernanta z nogovico v roki. Učenje je počasi napredovalo, vedno je mučilo Ivana vprašanje: »Ali sem prav storil, da sem izdal Sokolova, je bilo li dobro, da sem govoril resnico!«

»Mihejevna, si se že kdaj lagala?«

»Zakaj naj bi se lagala, Vanja?«

»Nikdar? Niti enkrat ne?«

»Ne spominjam se, da bi se lagala kdaj.«

»In papa, ali se laže?«

»Ah, Ivanček, kaj govorite! Ali se to spodobi?«

»Jaz nisem kriv, da se papa laže. In on se laže, laže — malo poprej se je lagal.«

»Nehajte, Ivan, in učite se svojo nalogo!«

»Ti, Gruša, zakaj se lažeš?« jo je prekinil, ko je zapazil ravnokar vstopivšo hišno.

»Kdaj?«

»No, prej! Saj si rekla, da ni papana doma, če tudi je bil.«

»Kaj meni mar?... Jaz rečem, kar se mi zapove. Z resnico samo se ne da živeti, mladi gospod.«

»Zakaj ne?« Jaz bom pa ž njo živel!« je kljuboval Ivan. »Kaj meniš? Ali je bilo opravičeno, da sem izdal Sokolova? Ubil je steklo in jaz sem povedal!«

»Ni prav izdati svoje kolege,« se je vmešala guvernanta v pogovor, »združiti se je treba, med kolegi se marsikaj dogodi.«

»Potem sem jaz izdajca?«

»Da, sama verujem v to.«

Ivan je molčal. Zaglobil se je v slovnico, sklanjal je in bral, ne da bi razumel besedice. Po slovnici je začel z verstvom in hotel ponavljati.

izdajca... Čutil je, da ni prav napravil, ko je izdal Sokolova, čeprav je povedal resnico.

»Kaj delaš, Ivan?«

Ivan ni dal odgovora.

»Mislim, da je zaspal. — Ivan Petrovič!«

Ah, Ivan Petrovič!«

Guvernanta je prišla Ivana za roko.

»Sleči ga bo treba, če ne se bodo milostljiva zopet jezili,« je šepetala guvernanta. Kako se je vstrašila, ko jo je Ivan Petrovič jezno pahnil od sebe:

»Sam se slečem! Pusti me v miru!«

»Mislija sem, da spite...«

»Ne, nisem spal.«

Guvernanta se je odstranila in na njeno mesto je prišla Gruša. »Ivan Petrovič!«

Slečite se vendar!«

»Stran od mene!«

»To ni lepo. — Gospoda ne spi v hlačah. Milostljiva se bodo jezili,« je pri-govarjala Gruša Ivanu Petroviču.

»Jaz spim v hlačah,« je odgovoril jezno.

Gruša je skušala opisati Ivanu Petroviču mamin strah, ako ga najde spečega v hlačah, poskušala nepopoljšljivemu mlademu gospodu lastnoročno sezuti škornje in sleči hlače. Toda Ivan Petrovič je brcal z nogami in vpil: »Pusti me, Gruša; jaz se ne zmenim za te, ne moti tudi ti mene!«

»Ne brcajte, mladi gospod! Taka nesramnost!«

»Jaz bom brcal... Jaz nisem kriv, da...«

»Nesramnost!«

Gruša se je vlezila in odšla. Ivan Petrovič je ostal sam in zopet premišljeval o onem vprašanju. Dolgo časa je mislil in vzdihoval. Slednjič je zaspal v hlačah in škornjih, in guvernanta in hišina sta se zelo bali. —

Nadalje se obračamo tudi do naših poslancev, da se z resno voljo ozirajo na zahteve ljudstva ter naredijo v ta namen prave korake. To so zastopniki ljudstva, ki se res zanimajo za interese onih, katere zastopajo, ne pa da šuntajo in dražijo ljudi na shodih proti njim neprijetnim osebam. V Brda, za katera se nikdó ne zmeni, naj pridejo, da na svoja ušesa slišijo „opravičeni“ glas in potrebo ljudstva. Sem naj sklicujejo shode, katerih prva in glavna točka bodi: „Briska železnica“ — in potem še le druge homatije. To bode zanimalo naše ljudi, prihité na shode v obilnem številu; sicer bodo zbirališča prazna in pusta. Brici! To — bodi naše — Božično darilo! Zagotavljam Vas, ako bode delovali v tem smislu vsi skupno in složno, ne bode Vaš glas — glas vpijočega v puščavi — tudi ne bob ob steno! Zmaga bode naša!!

Vox populi — vox Dei!

Domače in razne novice.

Radi Božičnih praznikov odpade številka „Soča“ dne 26. i. m.

Ob tej priliki želimo vsem našim p. n. naročnikom in somišljenikom vesele Božične praznike.

Promocija. — Dne 17. t. m. je bil promoviran na češkem vseučilišču v Pragi doktorjem prava gospod Josip Ferfolja, naš rojak iz Doberdoba, sedaj odvetniški kandidat v Tolminu. Naše čestitke!

Imenovanja v veterinarski službi. — Veterinarski asistent Peter Pirjevec je imenovan c. kr. okr. živinozdravnikom v Sežani; klavniški živinozdravnik Lavoslav Simenthal v Trstu je imenovan dež. živinozdravnikom v Vipavi.

Iz notarske službe. — Resignirani notar v Trstu dr. Blaž Quarantotto je imenovan notarjem v Koprnu, notarijski kandidat Anton Justi na Volovskem notarjem v Buzetu, notarijski kandidat dr. Jakob Viscontini v Trstu notarjem v Motovunu in notarijski substitut na Krku dr. Anton Petris pl. Plauno notarjem na Krku.

Volitve v predstojništvo in raziščišče delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu. — Tržaški odbor za skupno slovensko-hrvatsko volilno akcijo vabi nujno vse narodno misleče podjetnike, da pošljejo takoj glasovnice pravilno podpisane na naslov odboro-vega predsednika g. dr. Edvarda Slavika, advokata v Trstu, ulica Galatti št. 18.

Volitve so dne 29. t. m.; glasovnice morajo biti v svrhu ureditve že nekaj dni pred volitvijo v odborovih rokah.

Županstvo Miren je podarilo 20 K pevskeemu in glasbenemu društvu v Gorici in 30 K družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani mesto nagrobnega venca Simonu Gregorčiču.

Koncert „Pevskega in glasbenega društva“ dne 15. t. m. — K poročilu v zadnji številki hočemo danes podati nekaj opazk, s katerimi skušamo oceniti način izvajanja ter sploh nastop društvenega zboru. Ponavljamo najprej

še enkrat, da se je koncert izvedel v splošno zadovoljstvo, potreba pa je zato, da se omogoči napredovanje in še boljši uspeh, da tudi kritično ocenimo koncert; kajti mi smo mnemja, kakor smo to o priliki prejšnjih koncertov ponovno poudarjali, da pevsko društvo, ki hoče zavzemati čim višje stališče na prosvetnem polju, to je na polju glasbene umetnosti, mora imeti tudi stroge kritike, ki ima vedno namen, da se nedostatki, ki se še opažajo, pri prihodnjih nastopih odstranijo.

Pevski zbor ni sicer mnogoštevilčen, toda opaziti je, da vsak glas zavzema svoje mesto tako, da kaj zaleže, in da ni med pevci nekih statistov; zato je kljub manjšemu številu zborov nastop zadosti mogočen tudi v tako veliki dvorani, kakor je dvorana Trgovskega doma, in kljub razmeroma močnemu ter semtertja morda preglasnemu orkestru.

„Nesčasna vojna“ je moderna skladba, ki zahteva veliko od orkestra in od zboru. Orkester je pač v goriških razmerah bil dober, le škoda, da se grupa lesenih pihal ni dobro ujemala, ker je nezadostno zasedena, kajti taka skladba kakor „Nesčasna vojna“ zahteva, da niso dobri samo prvi instrumenti, temveč tudi drugi nižji instrumenti morajo biti v dobrih rokah. Sicer pa moramo biti zadovoljni tudi z nastopom orkestra, zlasti ker se mera konstatirata, da je od zadnjega nastopa sem prenovljen in je upanje, da se vedno bolj konsolidira. — Skladba je napravila mogočen vtis takoj po svojem realističnem začetku, v katerem se nam naznanja prihod vojaštva.

Ne navadni tempo, prikrojen akcentu besedila, je bil dobro pogojen. Partija, ki jo imajo prvi basi („Teže já bych maširoval“ itd.), je bila peta nekoliko monotonno, manjkalo je temperameta. Tudi nastop samih altov je izdajal pomanjkanje pozornosti. Vtis pa je bil vedno prav dober tam, kjer je nastopil polni zbor, dočim so posamezni glasovi nastopali manj sigurno. Zlasti bo treba v prihodnosti vso pozornost obračati na to, da je nastop vseh pevcev istočasen. Ako se izpregleda te male nedostatke, se pa mera priznati, da je bilo izvajanje Novakove skladbe prav dooro, na koncu pa naravnost izborna. Od vesčaške strani se nam je zadrževalo, da pevski zbor Glasbene Maticice, ki je izvajal ta skladbo na svojem izletu v Trst, ni boljše pogodil skladbe, kakor jo je zbor Pevskega in glasbenega društva na tem koncertu. To je vsekakor priznanje, vredno zabeležbe. Tak uspeh je seveda zasluga dobrega pevovodje, ki operira pri dobrem zboru vedno tudi s kako improvizacijo, s katero pevski zbor navdušuje in tako vdarne skladbi gorko življenje. K tej točki omenjamo še, da je popolnoma prav, če se poje take tipične skladbe v izvornem besedilu, ker se prevod skladbi nikdar ne bi podal tako že radi različnega naglasa našega jezika v primeri z izvornim moravskim narečjem.

Sledeča možka zboru „Moč ljubezni“ in „Pomlad“ sta se pela lepo in sta tudi jako ugajala. Isto se mora priznati o Adamičevem možken zboru „Francica“, ki ga je možki zbor prav dobro obvladal kljub dinamičnim težkostem skladbe.

Preiskovalni sodnik.

A. P. Čehov.

Iz rusčine preložil Al. G.

Okrožni zdravnik in preiskovalni sodnik sta se zdaj lepega jesenskega dne na obdukcijo. Preiskovalni sodnik, mož kakih petintridesetih let, je zamisljen zrl na konje in pričel:

»V prirodi je mnogo zagonetnega in temnega, a tudi v vsakdanjem življenju, doktor, naleti človek čisto na pojave, ki jih ni mogoče na nikak način objasniti. Znani so mi nekateri čudni in nenavadni slučajji smrti, kojih vzroke bi si znali pojasniti samo spiritisti in mistiki, medtem ko obstrmi ob njih človek z zdravimi možgani. Poznal sem na primer zelo izobraženo damo, ki si je sama prorokovala smrt, in je umrla brez vsakega vidnega vzroka prav oni dan, ki ga je napovedala. Dejala je, da umrje takrat, in umrla je.«

»Ni pojava brez vzroka,« je odvrnil zdravnik. »Kjer je smrt, tam je tudi vzrok smrti. Kar se pa tiče prorokovanja, vedite, da je na tem zelo malo čudežnega. Vse naše dame in ženske sploh imajo več ali manj dar proroštva in predslutenj.«

»Naj bo, toda moja dama, doktor, je bila nekaj povsem posebnega. V njenem prorokovanju smrti ni bilo nič ženskega. Bila je mlada žena, zdrava, raz-

umna in brez vsakih predsodkov. Njene oči so bile umne, jasne in počtene; obraz odkritosrčen in razumen, z lahkim, čisto ruskim usmehom v pogledu in na ustnah. Ženskega, če že hočete, je bilo na nji samo eno, in to, njena — lepota. Vitka in graciozna je bila kakor ona breza tam, in njeni lasje so bili mehki in lepi, ko svila. Da jo boste bolje umeli, pristavljam še, da je bila to ženska polna omamljive veselosti in brezskrbnosti, in one umne, prijetne in pomislivosti, ki je lastna samo mislečim, prostodušnim in veselim ljudem. Morete potem tu govoriti še o spiritizmu, misticizmu, daru predslutenj, ali o čem podobnem? Vsemu temu se je ona smejala.«

Zdravnikova kočija se je ustavila pri vodnjaku. Sodnik in zdravnik sta se napila vode, pretegnila se, in čakala, da napoji vozni konje.

»No, zakaj je torej umrla ta dama?« je vprašal zdravnik, ko je kočija zopet zdrčala po cesti.

»Na čuden način je umrla. Nekega lepega dne stopi k nji mož in ji pravi, da bi ne bilo slabo na pomlad prodati stari koleselj, in kupiti mesto njega kaj novejšega in lažjega; ravno tako bi lahko premenili levega priprežnega konja, a Bobčinskega (tako je bilo ime enemu izmed konj) bi pripravili k ojniam.«

Žena ga je poslušala in mu rekla:

Neprijetno je seveda vplival lapsus v intonaciji mešanega zboru „Ljubezen“. Na koga pade krivda, ne moremo niti preiskavati, še manj razsojati. Vsekakor pa naj bo ta prijetljaj svarilo zboru in pevovodji k večji pozornosti za prihodnost. Sicer se pa kaj takega lahko pripeti tudi najboljšemu zboru. Neprijetni vtis je izbrisal zbor takoj pri vseh poslušalcih, ker se je skladba, nanovo pričeta, pela skozinsko dobro.

Pričakovanje celega večera je kljub krasnim dosedaj omenjenim skladbam naravno tvorila Čajkovskega kantata „Moskva“. Lepoto skladbe mora pač priznavati vsakdo. Značaj njen je pristno ruski in ima v sebi nekaj slovesnega čeravenega. Obsirno se je o skladbi sami že pisalo. Za dobro proizvajanje zahteva ta skladba dober orkester in silen zbor ter dovršene soliste. Čajkovski je vse to imel v obilni meri na razpolago; zlasti so svetovno znani silni basi ruskih zborov. Ker je skladba priljubljena, je skladatelj morda že naprej računil z močmi, ki so mu bile na razpolago. Nemalo poguma je pokazalo Pevsko in glasbeno društvo, ko se je lotilo te obsežne in težke skladbe, in veseli nas, da moremo danes izjaviti, da je, kakor je bilo pričakovati, prav dobro rešilo težko nalogo. Peto se je izborna, zlasti obeh solistov ne moremo zadosti pohvaliti. Gospodična Hrovatinova je v svojih ljubkih „ariosih“ krasno predavala, kakor še nikdar ne tako lepo. Videlo se je, da je bila izborna razpoložena. Tudi si ne moremo želeti čistejšje intonacije. G. Bevk je pokazal izredno nadarjenost v lepem predavanju, zlasti v visokih legah. Težki tempo v recitativnem „monologu“ je z lahkoto pogodil. Kakor mlad pevec je pokazal, da razpolaga z nenavadno obsežnim glasom, ki je njegovih težki ulogi popolnoma zadostoval. Izmed zborov se je slišal prvi zbor prav dobro, dasi morda strogega kritika ni popolnoma zadovoljil. Sploh je zbor pel kantato jako lepo, je bil zadosti močan ter je dal pravega izraza veselemu „allegro“ tretjega zboru ter veličastnemu „slava“ v „finale“.

K sklepu moramo „Pevskemu in glasbenemu društvu“ le čestitati na uspehu, ki si ga je priborilo s tem koncertom.

XYZ

Smrtna kosa. — V Perteole v Furlaniji je umrl 96 let stari Slovenec Josip Kovačič, rojen v Avčah nad Kanalom. Mož je doživel redko starost 96 let, pa bi bil še živel, da ni padel po stopnicah ter se pri tem poškodoval, kar mu je povzročilo smrt. Ta Kovačič je bil znamenit človek. On je zadnji izmed zvestih služabnikov princezinje Bacciochi; penzijo je dobival od uprave cesarice Evgenije v Villavicentina. V Florenciji je bil v službi princa Jerolima Napoleona, bivšega kralja vestfalskega, katerega je spremljal po vseh njegovih potovanjih. Ko sta umrl kralj in kraljica, je šel v Kanal, kjer je vstopil v službo pri princesini Bacciochi, s katero je potoval ter mu je vse zaupala. Po njeni smrti se je nastanil v Villavicentina. Pokopali so ga v Rudi poleg njegove žene. Pogreb je bil prav lep in udeležba velika.

Mesto postajenačelnika na državnem kolodvoru v Gorici. — Pred kratkim smo opozarjali na to mesto, katero se ima kmalu oddati. Sedaj ka-

— Stori, kakor ti je drago, meni je sedaj to vseeno. K letu bom že na pokopališču. —

Mož je na te besede zamajal z rameni in se nasmehnil.

— Nikakor se ne šalim — je odvrnila ona. N. znanjam ti povsem resno, da kmalu umrjem. —

— Kdaj kmalu?

— Takoj po porodu. Porodim in umrjem. Mož ni pripisoval tem besedam nikakega pomena. Ni veroval v predslutnje, in je vrh tega dobro vedel, da so ženske v drugem stanju zelo muhaste, in se navadno udajajo mračnim mislim. Prešel je en dan, a žena mu je pričela zopet s tem, da umrje takoj po porodu, in to je ponavljala potem dan na dan; on pa se ji je smejal, nazivaje jo babjevornico, vražarko in noro žensko. Bližnja smrt je postala ženi fiksna ideja. Ko je ni slišal mož, je šla v kuhinjo in pravila tam pestunji in kuharici o svoji smrti.

— Dolgo me ne bo več, otroci moji. Takoj ko porodim, umrjem. Ne bi umrla rada tako zgodaj, ali usoda to hoče.

Pestunja in kuharica sta se spustili ob takih prilikah v jok. Zgodilo se je tudi, da je prišla k nji popova žena, ali žena pamješčika, in peljala ji je v kot in pričela znova ono pesem — o njeni bližnji smrti. Govorila je resno, z nekim neprijetnim usmevom in izračunljivo.

*) veleposestnik.

domestuje načelnika oficijal Wieser, zagrizen nemški nacionalec, ki deluje za nemštvo v Gorici ter preganja in odpusča slovenske delavce, da jih nadomešča z Nemci. Ta človek hoče postati načelnik na državnem kolodvoru v Gorici, dasi tudi ne zna deželnih jezikov. Protestujemo že naprej, da bi dobil to službo Wieser.

Opozarjamo poslance, da je na razpolaganje več starejših in sposobnih uradnikov. Zganimo se energično, da dobimo na tako važno mesto uradnika, ki ne bo deloval proti nam sovražno, kot deluje že sedaj Wieser!

Po občnem zboru „Otroškega vrta“ v Solka dne 15. t. m. se je nabralo v korist otroškemu vrtu v gostilni Marušičevi 10 K 92 h, za kar se odbor zahvaljuje.

Pertrattazioni della III. Tornata Epoca VIII. della Dieta Provinciale... — Pred kratkim je izšlo poročilo o sejah deželnega zboru od 25. okt. do 24. nov. lani. Opravljeno je vse tako po laško, kakor pritiče v času zveze viteza Gregorčiča z vitezom Pajerjem.

Slovenska krajevna imena so tudi v tem poročilu mrcvarjena po laško, ker v deželnem odboru ni nikogar, ki bi se postavil po robu pačenju naših krajevnih imen. Berbuč je vesten, kadar treba spraviti v žep krome iz deželne blagajne za trudapolno odborniško delo!

Kako nastavlajo Laha za deželne uradnike v času Pajer-Gregorčičeve zveze. — Par mesecev že sedi v deželni hipotečni banki neki laški praktikant, ki ne zna niti besedice slovenski. Ko so ga sprejeli v službo v deželnoobdorski seji, je šlo v glavnem za dva prosilca. Eden je bil Slovenec, sin znanega slovenskega klerikalnega zagrizenca v Gorici, drugi pa sin tukajšnjega poštnega upravitelja Roghella. Slovenskega prosilca so zavrnili, sprejeli pa sina Rogelje, dasi ne zna slovenski, in je torej že iz tega vzroka nesposoben za deželno službo, vrhutega pa precej nerabljev na sploh za delo v deželni hipotečni banki. Pravijo, da se je potegoval za Rogeljevega sina zlasti poslanec Bolko, ki je v kuratoriju deželne hipotečne banke ter ima vipavsko pošto. Že umevno, da tiči tu zadej vipavska pošta!

Toliko slovenskih mladeničev imamo, ki bi lahko vstopili v deželno službo, ali tu se dobi slovenski poslanec, ki dela radi svojega dobička za Laha, ki ne zna nič slovenski, in dobijo se slovenski odborniki, ki pustijo na cedilu slovenskega prosilca ter se udajo tebi nič meni nič za Laha.

Tukaj, tukaj se vidi, kako delajo klerikalci za slovenstvo Gorice, in kako daleč so zabredli pod zvezo Gregorčič-Pajerjevo!

Odkar edijo klerikalci v deželnem odboru, je bilo sprejetih že cela vrsta laških uradnikov v deželno službo; slovenska odbornika po navodilu Gregorčičevem pri takih prilikah lepo pokimata, pa je; in za to „delo“ sta še drago plačana iz žuljev ubogih davkoplačevalcev!

Uradnikov pri deželnem odboru je 26; od teh samo 7 Slovencev. Pri deželnem tajništvu ni nobenega Slovenca, v deželni pisarni en sam, v stavbinskem uradu en sam, (risar); v knjigovodstvu jih je še največ, 4. Vsa boljša mesta imajo seveda Lahi.

zom zlobe na obrazu, in ni trpela nobenega ugovarjanja. Oblačila se je navadno po najnovejšem kroju in se rada lepoticila, a ko je videla tedaj pred sabo smrt, je vrgla vse od sebe in hodila okoli skoraj v capah; ni čitala več, ne smejala se. — Malo za tem je šla s svojo teto na pokopališče in si izbrala tam mesto za svoj grob, a pet dni pred porodom je napisala oporo. Imeti morate pred očmi, da je storila to pri najboljšem zdravju, brez najmanjših znakov boleznii ali kakega nerazpoloženja. Porod — brezdvomno s težavami, česté s smrtno nevarnostjo združen dogodljaj, je bil za to žensko, o kateri vam pripovedujem, brez vsake nevarnosti, in ni se bilo bati v resnici ničesar. Možu je konečno ta njena historija presedala. Pri obedu se je razsrdil nad njo, in ji rekel:

»Čuj, Nataša, kdaj bo onkrat konec tem glupostim?«

»To niso gluposti. Jaz govorim golo resnico.«

»Gluposti! Svetoval bi ti, da končaš enkrat s takimi bedastostami, da te ne bo kdaj tega še sram.«

Prišel je porod. Mož je ročil iz mesta najboljšo babico. Bil je to za ženo prvi porod, a je izteklo tako, da si bolje ni bilo želeti. Ko je bilo vse koščano, je porodnica želela videti dete. Pobožala ga je in dejala:

Od 26 uradnikov (ušteti dnevnici in kalkulant) samo 7 Slovencev! In to v deželnem odboru dežele, ki je po pretežni večini slovenska! Pa tudi slovensko ne znajo. Deželni podtajnik ne zna slovensko, deželni inženir in arhitekt ne znata slovensko, itd. itd. In ti gospodje so bili sprejeti v deželno službo (ter so najiminitnejše plačani) brez vsake ovire od slovenske strani.

Če bi bilo že vsaj pol in pol — ne pa tako, da sprejemajo samo toliko Slovencev, kolikor jih prav, prav neobhodno rabijo.

Kam pridemo, če bodo še kaj časa klerikalci, združeni s Pajerjem, sedeli v deželnem odboru?!

Ravnatelj v mestni ženski bolnišnici v Gorici je bil imenovan v predzadnji seji mestnega sveta primarij pr. Pontoni.

O koncertu „Pevskega in glasbenega društva“ je priobčil takajšnji laški list „Il Gazzettino Popolare“ simpatično pisano poročilo.

Laški klerikalci delajo že na vse kriplice za prihodnje državnozbornske volitve. V Furlaniji so ustanovili politično društvo, v katerem so skoro sami duhovniki, vodja je prošt Faidutti. Klerikalci upajo pridobiti v Furlaniji oba državnozbornska mandata, pa tudi za mandat Gorica-Ločnik se bodo borili. Poročajo nam, da je skušal Faidutti v nedeljo imeti shod v Ločniku, pa so mu ga razbili.

Spomenik Petru Zoruttiju v Gorici. — Slovečemu furlanskemu pesniku Petru Zoruttiju nameravajo postaviti spomenik na Travniku v Gorici. To misel je sprožilo otepševalno društvo „Progresso“ v Gorici ter je baje našla dovoljen odmev v Furlaniji. Kakor čujemo, se hoče pečati z njo tudi mestni svet goriški. — Zorutti je slovenski Zorut iz Brd. —

Nova lekarna v Gorici. — V predzadnji seji mestnega sveta goriškega je naznanil župan, da je dovoljena za Gorico nova lekarna, in sicer v bližini starega pokopališča. Mestni svet pa se poteguje za lekarno kje blizu ulice Sv. Klare ali v tej ulici.

Na prgi Jesenice-Trbiž se opustita z novim letom vlaka št. 1720 in 1721; ostaneta pa še nadalje v prometu na črti Ljubljana-Jesenice.

Vabilo k Božični veselici, katero priredi društvo „Otroški vrt“ v Solkanu dne 23. decembra 1906. ob 4. uri popoldne v prostorih gosp. Antona Mozetiča.

Vspored : 1. Petje : Hajdimo povedimo. 2. Prizor : Pomlad oživlja cvetlice. 3. Prizor : Mlatiči. 4. Petje : Nazaj v planinski raj. 5. Prizor : Cigani. 6. Petje : Zima. 7. Igrokaz : Materin god. 8. Srečkanje.

Vstopnina : Odrasli 40 v, otroci 30 v, sedeži 60 v. Ker je čisti dohodek namenjen za vzdrževanje otroškega vrta, se radodarnosti ne stavijo meje. Mesto vsakega posebnega povabila. Odbor.

Pevskemu in glasbenemu društvu sta darovala mesto udeležbe pri koncertu 3 K gg. A. Schi. z in Al. Mozetič.

Z ženskega učiteljskega. — Pišejo nam iz mesta: »Gojenke drugega italijanskega tečaja na učiteljsku imajo veliko sobo. Kadar pridejo Slovenke tje na skupen poduk, so komodno vse v sobi. Italijanskih gojenk v

tem tečaju je 38. Slovenk v drugem tečaju je pa 42, pa imajo jako majhno sobo za tako število. Šolski ravnatelj in svetnik zmerja gojenke s psokvami: Koze in smrkavke. To dela nekako redno. Lep pedagog! Sliši se pogostoma, da se protezira Italijanke ter brezobzirno ravna s Slovenkami — od strani nekaterih gg. slovenskih profesorjev!!«

Pri deželni hipotečni banki je izmed 6 uradnikov en sam Slovenec. Drugi niti slovenski ne znajo. V kuratoriju sta dva slova. klerikalna deželna poslanca Bolko (ta je celo predsednikov namestnik!) in Lapanja = O.

Pajer je spravil z lahkoto tudi tr Lahe do dobrega kruha, ker v deželnem odboru ni naletel na nikak resen odpor pri slov. odbornikih. Še kihnti se ne upata, kadar jima Pajer postreže s tako hudim tobakom. Klerikalcem je le za deželne krone — v drugem pa naj se godi Pajerjeva volja. Če bi sedela v deželnem odboru dva slovenska moža, bi bilo že drugače! Saj pod prejšnjim odborništvom je šlo dobro in je bila pripravljena pot, po kateri bi bila morala hoditi slovenska odbornika od leta 1901. naprej — toda krenila sta pod zvezo Gregorčič-Pajerjevo na pota pasivnosti. »Smo v manjšini« pravijo, pa se oddahnejo! O delu in odporu nimajo kaj povedati.

Celjska „Domovina“ je priobčila o prevodu Dumasovega dela „Grof Monte Cristo“ „kritiko“ iz peresa nekega — on —. Razdelil je to „kritiko“ v dva dela. En del je neslovil na Gabrščka, drugi pa na prevajatelja. O Gabrščku pravi, da je začel v velikem številu izdajati perijodične publikacije, pravi, da je eden najagilnejših in najpožrtvovalnejših založnikov, ali on je tudi jedini, ki tarna, da je založništvo najnehvaležnjiši posel. Krivdo pripisuje Gabrščku samemu, češ, da v njegovem delu ni nikakega sistema, nikakega enotnega principa, da izdaja reči v taki obliki, ki vzbujajo nezadovoljnost, najdejo se knjige, ki imajo le literarno zgodovinsko vrednost, prevodi so taki, da se mora človeku užitek pregnati, papir mu ni všeč, vez je skrajno neokusna, prevod pa more umeti bralec le, če primerja original. Za Slovence ni Monte Cristo, kajiga je draga itd. Prevajatelju H. pa očita, da prevaja iz nemščine, potem pa zapiše, da je prevedel iz francoščine. Zato mu hoče stopiti na kurja očesa, da ga nauči literarne poštenosti... Torej vse skupaj ni za nič — samo — on — je velik gospod!

Dumasovo delo Monte Cristo je prevedeno skoro v vse jezike, je zanimivo delo, samo Slovenci bi ne smeli imeti tega dela, ker je našel štajerski — on — v njem premalo umetniške omerjenosti in umirjenosti (!). Ubogi Dumas! Kar se tiči „nasvetov“, jih prav hvaležno odklanjamo; tako blebetati kot — on — zna vsak hudoben človek. Ti je jeden tistih, ki radi jezik otresajo za vsako reč, katerim ni nobena reč všeč; ali če prašaš takega junaka, naj ti pojasni, kako pa bi moralo biti to, nad čemur te spodtika, pa molči ali pa se zvije, ne pove pa nič. Tako tudi — on — ne pove nič, kak bi moral biti tisti sistem in princip, in kako se da napraviti kaka reč, da bo vsem ugajala. Take vrste „kritiki“ mečejo samo polena pod noge možem, ki kaj de-

tila enkrat moža z neko žensko... Sicer pa mu je to kmalu odpustila.

»Kaj pa je bilo prej, moževa nezvestoba, ali pojav onih misli o smrti?« Sodnik je pogledal pozorno na doktorja, kakor da bi želel izvedeti, čemu stavi tako vprašanje.

»Dovolite — je odvrnil. »Dovolite, da se spomnim.« Sodnik je snel klobuk z glave in šel z roko čez čelo. — »Da, da... prišla je govoriti o smrti, takoj potem, ko se je to zgodilo. Da, da...«

»No, vidite torej... Brezdvomno je sklenila takrat zastupiti se, ker pa ni hotela — ker je jako verjetno — umoriti s sabo tudi otroka, odložila je samomor do poroda.«

»Ne, ne... To ni mogoče. Ona mu je torej vse odpustila.«

»Če je kmalu odpustila, je že znamenje, da ni imela nič dobrih namenov. Mlade žene ne odpustajo tako hitro.«

Sodnik se je s trudom nasmehnil, in da bi prikrikl svoje vidno razburjenje, je prižgal papirosko.

»Ne, ne, ni mogoče... je ugovarjal. »Meni ni niti prišla v glavo taka možnost. Da, in kar se tiče njega — on ni bil niti toliko kriv, kakor bi se mogoče zdelo... Izneveril se ji je na čuden način, ko sam ni tega želel: prišel je neko noč domu, veselo razpoložen, in zahotelo se mu je malo ljubkovanja, a žena je bila v drugem stanu. In tu, vrag jo poberi, mu je prišla nasproti ženska, ki je bila tri dni pri njih v posetih, pusta,

lajo, take vrste može navadno ne delajo nič drugega nego zgago. In pristen tak zgagar je — on — v celjski „Domovini“. Npravnost smešno je, da se spodtika celo nad vezjo. Doslej še ni šel niti eden komad vezan iz tiskarne, ampak le broširani. In tu smemo reči, da se v naši knjigovoznici veže prav lepo in ukusno. Doslej še nismo slišali spodtiklajev, kakor tudi še nismo slišali, da bi bile publikacije iz Gor. tiskarne drage; — on — je prvi, ki to trdi. In prevod v Monte Cristu mu je tak, da ga more umeti bralec le, če primerja original. Ta je lepa! Prevod je prav dober in se gladko čita, nijednemu ni potreba segati po originalu pri čitanju slovenskega prevoda. Najbrže tudi — on — ne sega po originalih!! To je prav hudobno zavito. Take publikacije imajo prav namen, da se prepreči, da segajo ljudje po nemških slabih prevodih. Ali tu se dobi nekdo, ki se roga ter meče polena pod noge zaslužnemu založniku v veliko veselje klerikalcev, ki so kar hlastno pograbili po tej debeli kosti, češ, zopet imamo nekaj proti Gabrščku!... Gleda se, da se da v dobri obliki za nizko ceno dobro knjigo — zato pa je bil obrcan Gabršček v ljubeznjivi „Domovini“ z očitno zlobnim namenom. To se „kritiki“ pozna. Mi se nič ne branimo kritike, ali kritika naj bo res le kritika in nič drugega! — Zaletava se — on — tudi v prevajatelja g. H. ter trdi, da prevaja iz nemščine, potem pa zapiše, da je prevedel iz francoščine. Da dela tako — to je grda laž! Iz tega pa se vidi najbolj, koliko je vreden „kritik“ v „Domovini“.

V Gorici jih je rodilo v času od 9. do 15. t. m. 20, umrlo je v tem času 13 oseb.

Občni zbor „Zveze slovenskih odvetnikov“. — „Zveza slovenskih odvetnikov“ je imela v ponedeljek v Ljubljani svoj občni zbor. Zborovanje je otvoril dr. Karol Triller, ki je ob enem poročal o društvenem delovanju v minolem poslovnem letu. Društvo je imelo 63 členov. O pravosodnih razmerah na Koroškem in Štajerskem so poročali dr. Janko Brejc iz Celovca, dr. Jurij Krašovec iz Celja in dr. Fran Rosina iz Maribora. Poročilo dra. Otokarja Rybáča iz Trsta je izostalo, ker je bil poročevalec v zadnjem hipu zadržan se udeležiti posvetovanja. Dr. Brejc je v svojem govoru naglašal, da je pri sodiščih na Koroškem še vedno v polni veljavi stari zistem, po katerem se povsodi zapostavlja in podi izpred sodišča slovenski jezik. Vse pritožbe na razsodišče in ministerstvo ne pomagajo nič; ponajveč se pritožbe niti ne rešujejo. Čuje se, da ima o personalnih zadevah pri sodiščih na Koroškem in Štajerskem odločilno besedo edino nemški minister rojak Prade, kateremu se predloži vsi tozadevni akti. Na Koroškem prevladuje tendenca, da se vsa takozvana slovenska mesta zasedajo z nemškimi kurzovci in se slovenski sodni uradniki iztisnejo iz dežele. Zanimiva sta v tem oziru dva slučaja. Neki slovenski avskultant bi moral v najkrajšem času položiti sodnijski izpit. Neki svetnik mu je odločno odsvetoval, naj ne dela sedaj izpita, ker bo sicer prav gotovo premeščen iz dežele. Pri deželnem sodišču v Celovcu je avskultant Ehrlich, brat odločno narodnega kapelana dr. Ehrlicha. Mož je veljal

glupa in nelepa ženska. To pa ni niti mogoče smatrati kot nezvestoba. Žena sama se je na to komaj ozrla in je kmalu — odpustila. Pozneje se o tem ni govorilo nikdar več.

»Ljudje ne umirajo brez vzroka...« dejal je zdravnik.

»Naj bo, a vendar... ne morem dopustiti tega, da se je ona zastupila. Čudno je, da dodanes ni ni mogla priti v glavo misel o možnosti take smrti... In tudi nikdo ni mislil na kaj takega! Vsi so bili prepričani, da se je prerokovanje izpolnilo in misel o možnosti take smrti je bila izključena. Ne, ni mogoče, da bi se bila zastupila! Nikdar ne!«

Sodnik se je zamislil. Misel na ženo, ki je na tako nenavaden način umrla, ga ni zapustila niti pri obdukciji. Ko je pisal, kar mu je narekoval zdravnik, je mračno dvigal obrvi in si trl čelo.

»Ali je pa tak strup, ki umori človeka v eni četrti ure, malo po malo, in brez vsakih bolečin?« je vprašal zdravnika, ko je ta ravno odpiral črepinjo.

»Seveda je. Morfij, na primer.«

»Hm... Čudno... Spominjam se, da je imela ona pri sebi nekaj podobnega... A ni mogoče!«

Na poti proti domu je sodnik zrl mračno pred se, nervozno grizel svoje brke, in vidno nerad govoril.

»Hodiva malo peš« — poprosil je zdravnika. Naveličal se je sedenja.

do sedaj za dobrega Slovence. Ko je pa videl, da kot tak na Koroškem ne bo napredoval, se je javno deklariral za Nemca ter pri neki razpravi, ko bi moral zapriseči slovensko stranko v slovenskem jeziku, izjavil, da ni toliko zmožen slovenskega jezika, da bi mogel stranko zapriseči. To sta dva slučaja, ki v bengalični luči ilustrujeta sodne razmere na Koroškem. V odbor so bili izvoljeni vsi dosedanji funkcionarji, in sicer: dr. Karel Triller, predsednik, dr. I. Kušar, dr. V. Krišper, dr. Al. Kokalj, dr. Fr. Novak, dr. I. Hrašovec, dr. O. Rybát, dr. Ivan Brejc in kot zastopnik kandidatov dr. Vladimir Serbec za odbornike, dr. Ivan Tavčar in dr. F. Tekavčič pa za preglednika.

Red usmiljenih bratov, ki ima bolnišnico tudi v Gorici, je sezidal novo bolnišnico v Krakovu ter jo opremil povsem moderno. Stala je 450.000 K. Kaka razlika mora biti med to v Krakovu in med goriško!

Poštna zveza med Bovcem in Sv. Lucijo je naravnost škandalozna. Popoldanska pošta odhaja iz Bovca ob 4. uri popoldne in prihaja v Sv. Lucijo po 9. uri zvečer. Zadnji vlak v Gorico pa odhaja iz Sv. Lucije ob 8:10 zvečer. Potniku, ki je namenjen s popoldansko pošto iz Bovca v Gorico, ne preostaja drugega, nego prenočiti v Sv. Luciji ali pa čakati prvega jutranjega vlaka, ki odhaja iz Sv. Lucije v Gorico ob 2:19 zjutraj.

Stvar bi se dala na priprost in lahek način tako urediti, da bi odhajala pošta iz Bovca ob 2. namesto ob 4. uri popoldne, ker stoji sedaj brez potrebe tako dolgo v Bovcu. Prebivalci gornje Soške doline so sedaj na slabšem, nego so bili pred otvoritvijo železnice.

Opozarjamo c. kr. poštno ravnateljstvo na ta nedostatek s pozivom, da ga čimprej odpravi!

Izpustili so iz zaporov sestri in mater krčmarja Markočiča na Solkanski cesti; obdolžene so bile trpinčenja in vročitve smrti na pokojnem, pa se je dognalo, da je bil vzrok smrti čisto drug.

Zgodaj je zašla na kriva pota 15-letna Cecilija Pertot. Policija jo je slednjt zasledila na potih prostitucije ter je oddala v bolnišnico, ker je zdravnik konstatoval, da ima nevarno bolezen. V sredo so aretirali drugo tako zgubljeno punico, tudi 15 let, po imenu Amalija Cotič. Tudi to so morali oddati v bolnišnico.

Vrtinarju Klavčiču pod Kostanjevico so naredili neznan zlikovci na vrtu škodo okoli 260 K.

Brez sredstev. — Skoro 70 let stari Franc Sedej s Kranjskega se je predstavil te dni na tukajšnji policiji, da je brez sredstev, da je lačen in premrzel. Lajna, katera naj bi ga preživljala, mu ni dajala nič več dohodkov. Reveža pošljejo v občino, kamor je pristojen.

Radi poverjenja so zaprli 21 letnega Rezijana Filipa Butolo. V službi pri trgovcu z ogljem Fr. Battistella je šel okoli nekaterih odjemalcev ter inkasiral okoli 25 K in si jih pridržal.

Tat bicikljev. — 4 biciklje je bil ukradel v zadnjih mesecih 19 letni Ivan Trampuš iz Temnice. Sodnija mu je prisodila za to 5 mesecev težke ječe.

Komaj sta napravila kakih sto korakov, je sodnik, kakor je opazil zdravnik, popolnoma oslabil, kakor da bi plezala na visoko goro. Ustavil se je, in zroč na doktorja s čudnimi, kakor pijanimi očmi, je dejal:

»Bože moj, če je vaša trditve resnična... to je strašno, nečloveško! Zastupila se je, da bi s tem kaznovala drugega! Kaj je to tako velik greh? Ah, bože moj! Čemu ste mi prišli s to prokleto mislijo, doktor?«

Sodnik se je prijel obupno za glavo in nadaljeval:

»Pravil sem vam o svoji ženi in o sebi. O Bože moj! Jaz sem kriv, da, jaz sem se pregrešil proti nji, toda je-li lažje umreti, nego odpustiti? To je prava ženska logika, okrutna, brezsrčna logika! O, ona je bila že tedaj v življenju okrutna! Sedaj se spominjam! Sedaj mi je vse jasno.«

Ko je sodnik to govoril, je zdaj krčil ramena, zdaj prijemal se za glavo. Za trenotek je sedel v kočijo, a potem je šel zopet peš. Nova misel, ki jo je izvedel od zdravnika, ga je očitno omamila in zastupila; bil je ves uničen, zlomljen na duši in na telesu, in ko sta prišla z zdravnikom v mesto, se je poslovil od njega in oprostil se, da ne pride k obedu, čeprav mu je dal prejšnji dan besedo, da bodeta skupaj obedovala.

Voska za 40 K je bilo ukradenega. A. Gruntarju iz Kobarida pred časom v Gorici. Tatvina je bila naznanjena policiji. Sedaj se je dognalo, da je ponujal vosek na prodaj nekemu mirodilničarju v Raštelu okoli 35 let stari Ivan Kovačič iz Sv. Lucije na mostu. Policija ga išče.

Nadna Slavjanska — umrla. — V Monakovem je umrla za operacijo Nadna Slavjanska. Koncert v Gorici odpovedan.

Priloženo je današnji štev. vabilo na naročbo „Kmetovalca“.

Aretirali so v Gorici Florijana Kacina s Cerkljanskega, ko je beračil opit v Illicherjevi mesnici na Kornu.

Proti ciganom. — V Švici so prepovedali vsak dovoz ciganov. Ravnateljstvo državnih železnic na Ogrskem je izdalo ukaz, da se ne sme dajati ciganom voznih listkov za Švico. Kako bi bilo prav, da bi jih pregnali iz Avstrije, kjer so prebivalstvu v veliki meri v našle škodo.

V Sezani priredi tamkajšnje pevsko društvo „Zorislava“ na Silvestrov večer veselico s petjem, igro, licitacijo in plesom.

Bralno in pevsko društvo „Napredak“ v Gor. Vrtolbi priredi svoj letni občni zbor dne 23. t. m. ob 3. uri pop. v društvenih prostorih. Dnevni red: a) nagovor predsednikov; b) poročilo tajnikovo; c) poročilo blagajnikovo; d) volitev društvenega odbora in d) razni predlogi. K občini vdolžbi uljudno vabi odbor.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odpri v Gorici lekarni Gironcoli-Gliubich. Istotako bosta odpri ti dve lekarni dne 25. in 26. t. m. popoldne.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 23. do 30. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Gliubich.

Razglednice božične in novoletne so v največji izbiri že na prodaj v obeh naših trgovinah. — Letos smo si nabavili slovenske razglednice neštevilnih vrst. — Trgovcem na deželi, tobakarnarjem itd. priporočamo to zalogo. — 100 različnih razglednic po 4 K so že jako lepe.

Knjigarna in trgovina A. Gabršček.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Družinski večer „Trgovskega-obrtnega društva“ se bo vršil v nedeljo dne 23. t. m. v hotelu „Pri zlatem jelenu“. Na programu je predavanje g. dr. Dereanija „O higijeni“, petje i. dr. Začetek ob 8. uri. Vstop prost.

Deputacija „Gor. kmetijskega društva“ pri namestniku. — Dne 18. t. m. je sprejel namestnik knez Hohenlohe predsedništvo „Gor. kmst. društva“, ki se mu je poklonilo v smislu sklepa občnega zbora. Namestnik je deputacijo jako prijazno sprejel in se informiral o razmerah društva in kmetijstva v slovenskem delu dežele. Obljubil je, da bo prošnje in predloge društva uvaževal ter je želel društvu mnogo uspehov v njegovem delovanju na kmetijskem polju. Deputacija se je predstavila tudi drugim referentom.

Kmetijski shedi. — V zadnjem času sta se vršila kmetijska shoda od strani goriškega kmetijskega društva v Ročinju in Biljani. V Ročinju je bilo na shodu okoli 100 posestnikov. Govorili so dr. Franko, Zega, Štrekelj. Na kmetijskem shodu v Biljani so govorili poslanec Jakoncič, Kocjančič, Klavžar, Štrekelj. Udeležba je bila tudi tu izdatna. Prošli teden so bili v St. Petru kmetijski večeri. Jutri bo shod na Vogrskem.

„Sadjarjsko društvo za komenski okraj v Komnu“ bodo imele občni zbor v Komnu v šol. prostorih v nedeljo dne 23. t. m. ob 3. popoldne, kamor so vabljeni vsi udje. — Odbor.

Živinorejske zadruga na Predarelskem. — Leta 1903. je bilo na Predarelskem 19 živinorejskih zadrug z 903 člani in 1765 deželi. Meseca maja je bilo vključenih pri teh zadrugah 1405 samic in samcev, torej skupaj 1431 komadov. Statistika mlekonosnosti se je vodila le pri 12 zadrugah. Pri teh zadrugah ima 1 krava povprečno 3456 l mleka na leto. Večina živine je poleti na planinah.

Pošne pristojbine se zvišajo. — Tirolski list „Innsbrucker Nachrichten“ poroča, da stopijo z novim letom v Avstriji v veljavo nove povšane pošne tarife. Pristojbine za pisma se od 10 zvišajo na 12 stotink. Nove znamke pridejo v promet dne 23. t. m.

Tovarne finega papirja so podražile cene svojih izdelkdev za 2 K pri 100 klg.

Prihodnji sestanek slovenskih trgovskih potnikov se bo vršil jutri 23. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. — V službo se sprejme: 1 poslovodja, 2 potnika, 1 kontarist, 6 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 1 prodajalka, 7 učencev.

Službe iščejo: 2 poslovodja, 2 knjigovodja in korespondent, 15 pomočnikov mešane stroke, 4 pomočniki špecerijske stroke, 6 pomočnikov manufakturne stroke, 2 pomočnika železninarske stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 11 kontoristinj, 4 blagajničarke, 3 prodajalke.

Upravna dalmatinske plovbe. — Pododbor proračunskega odseka za posvetovanje o predlogi za uravnavo dalmatinske plovbe in za povspesevanje trgovinske mornarice je razpravljal v ponedeljek o pogodbi, ki naj jo vlada sklene z novim parobrodskim društvom „Dalmacija“. Po daljši debati je pododbor sklenil, da ne preide v meritorno posvetovanje zakona, temveč da naj se to vprašanje uravna potom provizorija na kratki rok.

Kmetijska mednarodna razstava bo v mareiju 1907. v Nici. Zanimiva bo zlasti glede zgodnjih cvetlic in zelenjave iz Nice.

Socijalne vesti.

Poslani odpuj posilnih uslužbencev je pričel včeraj na Dunaju. Finančni minister Korytowski je obljubil drž. uradnikom zadnjih 4 kategorij 15. jan. 1907. enkratno draginjsko doklado, tudi drž. slugam. Dr. Foit je obljubil posilnim in brzojavnim slugam III. razr. in pomožnim slugam božično doklado.

Povišanje poštnih pristojbin in plače posilnim uslužbencem. — V seji industrijskega sveta je bilo na dnevnem redu povišanje poštnih, brzojavnih in telefonskih pristojbin. Poročevalec je predlagal, da naj se povišanje principijelno odkloni. Dovoliti bi se smelo le povišanje za lokalna pisma, lokalne brzojavke in pošne pošiljatve po ceveh. To je najskrajnejša meja. Sekcijski načelnik Wagner pl. Jauregg je izjavil, da večji stroški poštnih uprave, ki jih ni možno spraviti v proračun, znašajo za zboljšanje položaja posilnih uslužbencev 3 in pol do 4 milijone, vendar se je pokazalo že sedaj, da je ta svota premajhna. V občje sedanje naročninske pristojbine ne pokrivajo stroškov uprave. Do kakega sklepa ni prišlo, ker ni bil svet sklepčen.

Izboljšanje položaja državnih uradnikov. — Pod vodstvom poslancev Hofmanna, D'Elverta in Pitacca je deputacija avstrijskih državnih uradnikov predložila fin. ministru dr. Korytovskemu svoja gravamina. Deputacija je prosila ministra, naj vlada zavzame glede na aktivitetno doklado, katero sedaj baje namerava znižati, prejšnje stališče. Fin. minister je obljubil, da predloži definitivno ureditev tega vprašanja ministerskemu svetu takoj.

Novi tarif za vožnjo delavcev po južni železnici. — Z novim letom pride za vožnjo delavcev po južni železnici v veljavo nov tarif. Deležni bodo tega tarifa delavci, delavke, rokodelski vajenci in vsi uslužbenci, ki se izkažejo s službenimi, poselskimi in delavskimi knjigami ali drugimi uradnimi dokumenti, da so delavskega stanu, za vožnjo v daljavi nad 50 km in v skupinah po pet in več ljudi. Cena teh delavskih voznih listkov je nižja kot polovica cene navadnih voznih listkov za osebne vlake. Pri nakupu 5 listkov za skupino 3 ljudi se že izplača uporaba tega tarifa.

Razgled po svetu.

Gospodarska zbornica je sprejela včeraj predloge glede numerus clausus. Razpravljala potem o volilni reformi. Reforma bo najbrže sprejeta brez ovir.

Zasedanje državnega zbora bo zaključeno s prestolnim govorom, nakar odide cesar v Prago, kjer ostane več časa.

V poslanski zbornici je predlagal Kathreiner v imenu proračunskega odseka, naj se nujnim potom odobri proračun, ki ga je sprejel proračunski odsek. Predlog je bil sprejet. Kathrein je podal poročilo o proračunskem provizoriju. Govorilo je pri drugem čitanju provizorija več poslancev. Predložen je nujni predlog, naj se takoj razpravlja o predlogi

glede numerus clausus za gosposko zbornico. —

Zbornica je včeraj sprejela proračunski provizorij.

Prihodnja plenarna seja avstrijske delegacije se bo vršila 3. jan. 1907. Na dnevnem redu bo vojni proračun.

Na Franzoskem. — V Epinalu in Chantellu so obsodili dva duhovnika na globe, ker nista prijavila bogoslužja. V Grenoblu je prišlo do pretepev med demonstranti, v Bajonu so morali s silo udreti v semenišče. Doslej je izpraznjenih nad 70 seminarjev in okoli 35 škofijskih rezidenc.

Gregorčičeve ulice v Ljubljani. — Ljubljanski obč. svet je prekrstil podaljšane Hilšerjeve ulice v Gregorčičeve ulice.

Redka starost. — Dne 17. t. m. je umrl v Klani v Istri Anton Laginja, ki je bil rojen dne 4. januarja 1807. Imel je torej 99 let in 11 mesecev.

Zdaj pa bo! — V Črnovicah, glavnem mestu Bukovine, so zgradili novo justično palačo. Da bi se pregreški in delikti bolj pravično in v sporazumu z božjo pomočjo obravnavali, so bili pozvani zastopniki vseh šestih oficijelnih ver, da požegnajo palačo. In zgodilo se je! Katoliški duhovnik je žegnal po latinsko, kalvinski pastor po nemško, luteranski pastor po madjarsko, judovski rabin po hebrejsko, pravoslavni pop po rusko in unijatski kaludjer po rusinsko! Palača je torej na šest načinov od šestih ver požegnana. Noben kaznjeneč se ne bo mogel pritožiti, da ni na nji božjega žegna, pa naj bi bil katere vere hotel.

Občni zbor društva za povzdigo prometa tujcev na Bledu. — 16. t. m. se je vršil v Blejskem domu občni zbor društva za povzdigo prometa tujcev. Društvo ima nad 80 udov in je delalo največ z reklamo. Kupilo je relief-zemljevid blejske okolice in kraje bohinjске železnice za 600 K. Ima čez 3000 kron premoženja. Dr. Vilfan stavi več nasvetov hotelirjem in gostilničarjem. Naj bi se tudi gostilničarji zavzeli za to, da bi spomlad pred začetkom poletne sezone in pred tujskim prometom napravili podučno potovanje v letoviške kraje Tirolske ali Švice, kar je bilo z odobravanjem sprejeto. Tajnik deželne zveze g. dr. Marn poroča o delovanju deželnega društva v prospeh prometa in omenja, da kar se je bohinj-ska železnica otvorila, ima društvo vedno več dela, ker se prav veliko — posebno Lahov, obrača naravnost na deželno društvo za pojasnila. Poroča dalje o udeležbi deželnega društva na razstavi v Londonu in Milanu, priporoča naj bi se tudi zunaj Bleda, posebno v Bohinju ustanovilo samostojno društvo za povzdigo prometa s tujci, ker Bohinj ima po otvoritvi železnice veliko prihodnost.

Okrajni glavar suspendiran. — Vlada je suspendirala od službe glasovitega okrajnega glavarja Vistarinja v Brežicah radi poneverjenja, namenjenega za bedotrpeče prebivalstvo. Poneverjenje je glavar izvršil s tem, da si je dal od kmetov podpisovati v pobotnicah več zneske denarja, nego jih je resnično izplačal.

Razvoj inteligence in telesa. — Že večkrat se je poskusilo dobiti zvezo med inteligenco šolske mladine in med razvojem telesa. Potom dolgotnih in težnih določb sta dognala Grazianov in Sack, da bolje napredujejo učenci, kateri so krepko telesno razviti. Drugi raziskovalci (Schmidt, Samoch in Schupten) so prišli do tega, da so najnadarjenejši učenci tudi najkrepkejši v mišicah. Do istega zaključka je prišel tudi Rietz, kateri je preiskoval 20.400 učencev.

Med dva odbijača je prišel na postaji državne železnice v Trstu pri sestavljanju vlaka 40 letni delavec Jos. Oblak. Stisk je povzročil smrt.

Simon Gregorčičeva knjižnica v Trstu. — Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu ustanovi ljudsko knjižnico pod imenom Simon Gregorčičeva knjižnica.

Aretovanje svedrocev v Trstu. — V nedeljo je dobila policija obvestilo, da je večja družba oseb pustila v kavarni „Diana“, ki je na trgu sv. Ivana, obsežen omot, v katerem je najbrže razno orodje. Policija je res našla tam velik omot iz platna. In v tem omotu je policija našla pravi tih sveder, vse drugo orodje, ki spopolnuje sveder, več ključev in vetrihov. Še isti večer se je pa policiji posrečilo v neki pivnici v ulici della Barriera vecchia aretovati tudi dva onih, ki so bili pustili omot v kavarni „Diana“. Aretovana sta 28-letni sedaj brezposelni težak Henrik Caligaris, doma iz Pulja, in 24-letni težak Jakob Tomasich, doma iz Trsta. Oba sta pa imela že precej opraviti

s sodnijo. V torek je pa policija aretovala še druge tri ptičke, ki so v intimnem prijateljstvu s Caligarisom in Tomasichem. Ti trije so: 41-letni mizar Ivan Steska, 24-letni mehanik Marcel Micheluzzi in 31-letni težak Ivan Serbo, vsi trije doma iz Trsta. Steska in Serbo sta policiji dobro znana kakor nevarna uzmoviča, a tudi Micheluzzi je bil že kaznovan. Poleg tega je pa policija izvedela, da je bil Caligarisov pomočnik in tovariš tudi neki Ferdinand Perissini, ki je bil v minolem zasedanju protne sodnije obsojen na nekaj mesecev ječe radi zločina težke telesne poškodbe in je sedaj v ječi.

Na japonski način se je hotel usmrtili v Trstu 56 letni brivec A. Gregoretti. Prerezal si je trebuh z britvijo; ker se mu je to zdelo premalo, si je prerezal še vrat na desni strani. Rani sta veliki, ali ne smrtnonevarni.

Za občinsko volilno reformo v Trstu. — Obrambeno društvo zasebnih uradnikov v Trstu je predložilo tržaškemu deželnemu odboru spomenico, v kateri zahteva, da se presnuje čimprej tudi tržaški mestni statut na podlagi splošne, jednake in direktne volilne pravice. Tržaški Slovenci se pridružujejo tej zahtevi, ali volilna pravica naj bo tudi proporcionalna.

Česko-ruska vzajemnost. — Na shod Sokolov v Pragi pride tudi mnogo ruskih častnikov, da vidijo telovadbeno izurjenost čeških sokolov.

Število otrok v šolah „Šolske Matice“. — Tega leta je upisano v matičnih šolah 12.045 čeških otrok.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani je priredila 20. t. m. s svojimi glasbenimi gojenci prvi letošnji šolski koncert.

4 milijone lir papežu je zapustil cezarejski nadškof in partibus infidelium Justin Adami. Sedaj bo menda mir pred nabiranjem „Petrovega noviča“ za „ubogega“ papeža!

Radi slabega spričevala je skočil na Dunaju s tretjega nadstropja 12 letni učenec Rezac ter se ubil.

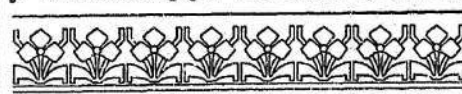
Pobegnil je kapucin pater Vendelin iz nekega samostana na Tirolskem.

Proti verskim ceremonijam in institucijam na vseučiliščih. — Dijaki oddelka češkega svobodnemiselnega društva „Svobodna Misa“ je poslal akademskemu senatu češkega vseučilišča spomenico, v kateri povdarjajo, da se no strinja z dostojanstvom visoke šole, ako se šolsko leto na vseučilišču začneja s ceremonijelom kake določene cerkve, katerega se udeležijo akademski dostojanstveniki kot taki in ne kot privatne osebe. Izključiti je iz zveze vseučilišč vsakoršne konfesijelne šole in teološke zavode; pred vsem treba odpraviti bogoslovsko fakulteto kot neznanstveno institucijo; nasproti temu pa naj se otvori na filozofski fakulteti posebne stolice za primerjavno versko vedo ter zgodovino ver in cerkva. Memorandum so podpisali zastopniki več akademskih društev. Obračajo se zajedno na druga vseučilišča, da se napravi skupna akcija od strani vseh vseučilišč v tem pogledu.

Književnost.

Pod spovednim pečatom. — Hans Kirchsteiger. Roman. Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Etb. Kristan. Prva knjiga. Knjiga je izšla v založništvu časopisa „Naprej“ v Idriji. Cena 2 K 60 vin. Knjiga je verna slika stanja katoliške duhovščine ter drastično kaže prave in neprave kat. duhovne.

Ivan Cankar: Krpanova kobila. — Cena broš. K 4.— izv. vezano K 5:50; po pošti 30 vin. več. Ta knjiga je izšla v Schwentnerjevem založništvu v Ljubljani kot deseta knjiga. Pisatelj in založnik sta proslavila to priliko kot jubilej. Cankar je zbral v tej knjigi svoje najboljšje satirnopolemične spise, dodal nekaj novel in literarno povest „Poslednji črvi Štefana Poljanca“ ter napisal znamenit govor. Knjiga je umetniško opremljena. Tretji Ivan Cankarja in druge okraske je napisal znani karikatrist Hinko Smrekar. Knjiga je fenomenalen pojav v slovenski književnosti.

Vesele božične praznike!

Pregrad & Černetič

modna in manufakt. trgovina v Trg. domu v Gorici.

Igra!ci na citre dobi je 6 komad o
za citre in cenik
zastonj pri J. Neukirchner, Gorkau, Cesko.

Izkušena kuharica išče službe

bodisi za Gorico ali deželo. Pozna laško,
nemško in slov. kuhinjo.
Zmožna je slovenščine in nemščine. —
Nastopi službo lahko s 1. januarjem.
Ponudbe na naše upravnštvo.

Izšel je težko pričakovani Koledar za kmetovalca 1907.

Uredil dež. nadzornik J. Legvart.
II. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek opis umne živinoreje; zlata
pravila živinoreji, krmiljenje goveje
živine in prašičev.
Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje
mleka, boleznii mleka. Obdelovanje
travnikov, naprava in osuševanje trav-
nikov, umetna in naravna gnojila.
Sadjereja, naprava sadovnjaka. Vино-
reja, priprava dobrega vina. Kmet.
zakoni. Hmeljarstvo. Prerač. v kile,
orale in hektarje. Koledar, sejmi in
še mnogo drugega.
Večan je letos v posebno močno
platno. Cena s pošto K 1'80, in se
naroča pri Iv. Bonaču v Ljubljani.
Vsled prihranitve dragega povzetja se
naj znesek naprej določje.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.
TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najceneje kupovališče niroberškega in drobnega
blaga ter tkanila, preje in nitij.
POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.
POTREBŠČINE
za krojače in ševlarje.
Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne
knjižice.
Višna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih
ter na deželi. 2 35-8

Stara tvrdka pri kateri se stalni odjemalci poslužujejo že nad 30 let!

Druge reklame ne potrebuje
moja krojaška
delavnica in trgovina z
gotovimi oblekami.
Izdeluje obleke za vsak stan:
civilne, uradniške
in vojaške.
V zalogi ima vedno sveže
blago
za vsak letni čas
iz prvih tovaren.
Izdelek iz lastnega blaga jamčim.
Anton Krušič,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici
tek. Frana Josipa 35 — tek. Josipa Verdi 33.

Poskusite
in priporočite
izdelke
Vydropske tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastonj.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.
velika zaloga —
— oljkinega olja
prve vrste
najboljših vr: dk iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.
Prodaja na drobno: Kron —80, —88,
—96, 1'12, 1'20, 1'36, 1'44, 1'60, 1'80, 2'—.
— Na debelo cene ugodne. —
Pošilja poštine prosto na dom. Posodo se
pušča kupcu do popolne vporabe olja; po
vporabi se spet zameni s polno.
Pravi vinski kis in navaden. Zaloga
mila in sveč.
Cene zmerne.

Zaščitna znamka: „SIDRO“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Anker-Pain-Expeller
je splošno priznano kot izvrstno bol
blažujoče mazilo in so dobro uporabljajo
pri prehlajenjenih; cena 80 vin., K 1'40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljubl-
jenega domačega sredstva, naj se jemlje
le originalne steklenice v škatljah z našo
zaščitno znamko „SIDRO“ potem se je
— gotovo prejelo originalni izdelek. —
RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatem levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpoložljive.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.
Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na
premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni
seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:
Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po
2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.
Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca doidei tudi
na 10 ali več let.
Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine
1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izguba.
Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje [po 4%,
večje, stalno naložene pa po dogovoru.
Deleži so dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.
Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.
Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil,
naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.
Načelstvo in nadzorstvo.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokrižev) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti prsnim boleznim
in splošni telesni slabosti.
Izvirna steklenica tega olja naravnor-
mne barve po K 1'40, bele barve K 2.
Trskino železnato jetrno olje.
Raba tega olja je posebno priporoč-
ljiva otrokom in dečkom, ki so ner-
vozni in nežne narave.
Trskino jetrno olje se železnim jodecem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo
vse kostno boleznii, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.
Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.
OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegie, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju
predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čl. odjemalcem glede čistote in
stalne sposobnosti za zdravljenje.
Cristofollettijsva pijača iz kine in železa.
najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.
Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles
Waffenrad z dveletnim
in Bayal z enoletnim jamstvom
pri
Batjelu
v Gorici, Via Duce št. 3.
Prodaja tudi na mesečne obroke.

Andrej Fajt pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.
Sprejema naročila vsakovrstnega
peciva, tudi najfinejega, za nove
maše in godove, kolače za bir-
mance, poroke itd. Vsa naročila
izvršuje točno in natančno po želji
naročnikov.
Ima tudi na prodaj različne moke,
fino pecivo, fina vina in likerje
po zmernih cenah.
Za veliko noč priporočla goriške
plnce, pollice itd.

Na tisoče
priznanj se mi je izrazilo tekom mo-
jega delovanja od strani mojih od-
jemalcev glede dobre kakovosti mojega
blaga. Radi tega smem upati, da se
pred nakupom raznih potrebščin za
vsako letno sezono obrne sl. občinstvo
v prvi vrsti na mojo trgovino, ker le
tu dobi zares solidno in ceno blago.
Omeniti hočem samo sledeče pred-
mete: Kožuhovne ovratnike (Boa),
Jaeger podobne za letni in
zimski čas. Čevlje za dom, svilene
in volnene šerpe. Največja za-
loga okraskov za obleke, vedno
zadnje novosti Rokavice, noga-
vice, pasove, ovratnice in perilo
za gospode, toaletna mila, dišavne
glavnike, možnjice itd. — — —
J. ZORNIK — GORICA
Gosposka ulica 10.

Gostilna
se odda takoj v najem
na mostu v Rubijah.
Več se izve pri gosp. Jos. Pavletiču,
opekarnarju v Mirnu.

Božidar Božič
pek in sladčičar
Sv. Lucija ob Soči
Priporočla različne fine likerje, vino
v steklenicah itd. itd.

Dr. Ernest Dereani
praktičen zdravnik in
specijalist za
oči, uho, nos in grlo
— zdravi —
v Gorici, Stolni trg št. 9.
I. nadstropje.

Mlin na vodo,
žaga, ali drugo vodno moč z visokim
slapom želi vkupiti proti gotovini ali
s 5% obresti.

Ponudbe naj se blagovolijo naslo-
viti na:
Ante Pirnat, kancelist,
— TRST —
Veliki Trg. — Hotel Garni.

A. Primožič optik

naznanja, da je otvoril svojo delavnico
Gorica — ulica Vetturini št. 3.
Na prodaj ima: očala, zlata in niklasta,
vse številke, barometre, toplomere,
zdravniške toplomere, kukala, vage za
vina in špirta, različne mikroskope ter
druge v to stroko spadajoče reči.
Sprejema popravila ter pošilja ista
na željo domov ter je sploh občinstvu
na razpolago z najboljšim blagom.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

KAROL DRAŠČIK

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Šivalni stroji SINGER

za vsakoršnokoli rabo

se vdobe izključno le pri nas; isti ne služijo samo v obrtniške svrhe, pač pa za vsako domače šivanje.

Pazi naj se, da se vkupuje le v naših trgovinah.

Vse naše trgovine je spoznati po tem-le znamenju.

Družba Singer Anonimno društvo šivalnih strojev v Gorici na Travniku šte. 5.

Z malim kapitalom

se zasluži veliko denarja, ako se z mojimi izvlečki (ekstrakti) izdeluje žganje in likerje mrzlim potom. Kdor z mojimi izvlečki (ekstrakti) manipulira mu jamčim najboljši vseh.

Kdor se hoče posluževati te izvrstne tvrdke, naj pošlje svoj natančni naslov na naslov: „Prva tovarniška tvrdka 80400“ na anoneno ekspedicijo Edvard Braun, Dunaj, I., Rotenturmstrasse 9.

Zalogo vina in žganja

ima T. pl. MADEYSKI v Solkanu št. 326 pri mitnici blizu novega kolodvara

V zalogi ima v veliki izberbi domača, vipavska, briska, furlanska, istrska in dalmatinska vina kakor tudi domače in istrsko žganje zanesljivo pristno. — Na zahtevo pošiljam uzorce vina in žganja. — Naročila pošiljam tudi po železnici in v Gorico in bližnjo okolico s svojim voznikom.

Postrežba točna in cene zmerne.

Se priporočam gg. trgovcem, gostilničarjem in zasebnikom.

Spoštovanjem

T. pl. Madeyski.

Naslov pismom: T. pl. Madeyski, Gorica IV.

Delavnice z električno gonilno silo.

C. kr.

priv.

TELEFON št. 109.

KOVINSKA LIVARNA

odlikovana z 18 zlatimi svetinjami

A. Polli v Gorici

Cesta Frana Josipa št. 58.

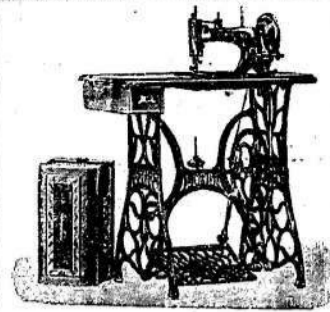
Livarna izdeluje z znano natanjnostjo vsako delo iz litega železa, bronu in drugih kovin za to arne, MLINE, obrtne zavode, stavbe itd. itd.

Vs'ed vpeljanih tehničnih novostij, se lahko sprej majo dela VSAKE VELIKOSTI, PRIPROSTA ali POPOLNJENA do 2000 kg teže in višje za vsak komad.

Računi, proračuni in predelava načrtov zastoj.

Dnevna cena brez konkurence.

Pfaffovi šivalni stroji

so res najboljši za rodbinsko rabo, kakor na pr. za šivanje, krpanje in umetno vezenje. — Neprekosljivi za obrtne namene, šivajo naprej in obratno, tiho in mirno brez vsakega ropota. Jamčiva do 10 let.

Glavna zaloga in zastopstvo

SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

Magistratna ulica šte. 1.

Imava v zalogi tudi šivalne stroje raznih drugih vrst in tovarov.

Cene zmerne, pogoji ugodni.

Slavno občinstvo je naproseno, da pred nabavo šivalnega stroja zahteva cenik, kateri se pošlje zastoj in franko.

Najbolj elegantno in najboljše OBUVALO sveta je iz tovarne

D. H. Pollak in drug.

Izključna prodaja za Gorico.

v veliki zalogi ubuvala z lastno delavnico

Jos. Čocianci v Gorici

(vstanovljena leta 1873.)

Cesta Josipa Verdi št. 25, nasproti ljudskemu vrtu.

Originalni ameriški čevlji iz tovarne

Millford Shoe Company v Millford (Severna Amerika.)

Čevlji iz sukna in klobučevine za zimo. — Galoši vseh velikosti.

Izbira obuvala lastnega izdelka.

Boj klerikalizmu!

V založbi časopisa „Naprej“ v Idriji je izšel krasni protiklerikalni roman (nemški napisal kaplan H. Kirchsteiger, v slovenščino prevel E. Kristan)

„Pod spovednim pečatom“

I. knjiga, 312 str. Cena 2 kroni 60 vin.

Dobi se v knjigarni A. Gabršček v Gorici, pri L. Schwentnerju v Ljubljani ter pri upravi lista „Naprej“ v Idriji.

„Goriška Tiskarna“ priporoča vizitke

JOSIP ROVAN

Komisijsko & agencijsko podjetje v Gorici

Stolni trg št. 9. (Piazza del Duomo) v lastni hiši.

Zaloga piva iz „Prve kranjske izvozne pivovarne in tvornice slada na par T. Fröhlich iz Vrhnike.“

Zaloga moka in mlevskih izdelkov valjčnega mlina W. Jochmann iz Ajdovščine.

Zaloga testenin „Prve kranjske tvornice testenin Žneideršič & Valencič iz Ilirske Bistrice.“

Zaloga in prodaja umetnega ledu v poljubnih množinah „Prve goriške tvornice kristalnega ledu August Tanner-ja v Gorici.“

Zastopstvo Kraljevo pooblaščen Zagrebačke delniške tvornice likerjev, hrvatskih sadnih destilatov, parne rafinerije slivovke in konjaka.

Zastopstvo „Prve hrvatske tvornice kanditov iz Zagreba.“

Blago razpošilja se vožnje prosto na vse postaje. — Ceniki na zahtevo zastoj in franko.

Zastopstva za arovalnih zavodov:

„PRVE ČESKE“ splošne deln. družbe za zavarovanje NA ŽIVLJENJE v Pragi.

„CROATIAE“ zavarovalne zadrage v Zagrebu proti poškodbam po ognju, streli, razpoku itd. itd.

„PROVIDENTIAE“ splošne zavarovalne družbe na Dunaju za zavarovanje proti nezgodam itd. itd.

Vsa tozadevna pojasnila, ceniki in prošpekti dopošljejo se na zahtevo poštnine prosto. — Za mojo tvrdko poslujoči potovalci in sotrudniki izkazati se morajo s potrebnimi pooblastili.

Brzjavni naslov: Rovani - Gorici.

Kirniški in tekovni račun pri poštno hranil. uradu št. 808 828.

